

Laabaau jüida iyi Zãa í kò

Inya kumá do idei kuwεε

¹ Hee a maa taka andunya inε gò í wεε à ya kpoo Ide. Ideu í wεei do Ilaaḏ. Ideu takae Ilaaḏi. ² Ideu nje í wεei hai sinte do Ilaaḏ. ³ Nηui í taka mii baa yooma fei, nò nkāma kù wεε iyi kù je nηui í takae. ⁴ Nηu takaei í je irii kuwεεu, nò kuwεεu í máa inε ηa inya. ⁵ Inya kumáu í mái do si ilu kuku fei, nò ilu kukuu kù yòkò kù kāmiae*.

⁶⁻⁷ Mòkò gò í wεε iyi à ya kpe Zãa. Nηui Ilaaḏ í be wa ku naa ku jea inε ηa sεedai inya kumáu, nò inε fei ku dasiò inya kumáu naane do saabue. ⁸ Zãa takae kù je inya kumáu, amma à bəə wai ku je sεedai inya kumáu. ⁹ Inya kumáu nηu akāi í je inya kumá ntò iyi í naa si andunya ku ba ku jò inε fei ku ye ilu.

¹⁰ Inε iyi í je Ideu í wa si andunya wo. Do saabuei Ilaaḏ í takaò andunya. Do nηu fei, inei andunya ηa a kù màa. ¹¹ Bi inεε ηai í naa nò inεε ηau à kəsie. ¹² Amma inε ηa iyi à gbaa nò à dasie naane í mu nηa kpāa a jeò amai Ilaaḏ ηa. ¹³ A kù je amai Ilaaḏ ηa do yaase bei à ya ce a bíò amu ηa si andunya. Kù je do idəbii amanε ηa, ti Ilaaḏi.

¹⁴ Ideui í baa í je amanε. Í kḏò didḏ nò beεbe mòi í kḏò ntò, nò í ba wa kuwεε. À ye amboεε, à cəə do laakai, dimii amboe iyi Ilaaḏ Baaba í na Ama akāeu. ¹⁵ Zãa í jea inε ηa sεedae, í la í ni nηu mbe inε iyi nηu

* **1:5** kù yòkò ku kāmiae Tia nwo gò ηa à ni kù gbaa.

í fò ideεu nηu í ni á na ku naa si anyii nηuu, amma í re nηu domi í wεε hai waati iyi a kù bí nηu.

¹⁶ Si amani nlaεu awa fei à ba andi baa nwa, nò à ba didō si antai didōu. ¹⁷ Hai bi Moizii Ilaaō í na wa wooda, amma didō do ntò í naai hai bi Jesu Kirisi. ¹⁸ Inε kāma kù ye Ilaaō Baaba ajò kāma. Ama akāε iyi í wa bi tεεu nηu takāε Ilaaōi. Nηui í jò à màa.

Idei Zāa woo dasi inyi

(Cò Matie 3:1-12; Maaku 1:1-8; Luku 3:1-8)

¹⁹ Ajò nηu gò inε ngboi Zuifu ηa iyi à wa Zeruzalemu à be si Zāa woo weei Ilaaō ηa do inei Levi ηa a koo a beεε a ni, awòi yoo. ²⁰ Njò Zāa í je nηa í fò si bantuma í ni, n kù je inε iyi Ilaaō í cica. ²¹ Njò à beεε à ni, debei, awòi yoo. Awòi Elii walii nlai takou? Nò í ni, aawo. N kù je Elii. Nò à beεε má à ni, awòi ì je walii iyi á na ku naau? Nò í ni, aawo. ²² Njò à beεε má à ni, debei, awòi yoo. Sō wa ku ba ka ba iyi aa kaa sisia inε ηa iyi à be wa wa. Beirei awò takāε ì waa nia araε.

²³ Njò Zāa í so ide iyi walii Ezai í tako í fòu í je nηa do í ni, Amui ò je inε iyi wa dō anu si gbabua wa ni, I teese kpāai Lafēε kú te ηa.

²⁴ Wee inε ηa iyi à be wa ηau, Farisi ηai. ²⁵ Njò à bee Zāa à ni, ì ni i kù je inε iyi Ilaaō í cicau, i kù je Elii, i kù nò i kù je walii iyi á na ku naau. To, na mii í jò ì ya maa dasi inε ηa inyi. ²⁶ Njò Zāa í je nηa í ni, amu inyii ò wa n dasi inε ηa, amma inε iyi á na ku naau í wa anini nηe nò i kù màa ηa. ²⁷ Nηui á naa si anyim. Nò n kù tosi n fū baa ikūi baataε. ²⁸ Ide ηau ihē fei Betanii í ce. Betaniu do ikpa nunui daakoi idoi Zuudēei í wa. Tengi bei Zāa wa dasi inε ηa inyi.

Jesui í je angudāi Ilaaḥ

²⁹ Iju kumáe ḥṓi Zāa í ye Jesu wa naa sie, ḥṓi í sṓ ine ḥa í ni, i cṓ ḥa. Ine ihēi í je angudāi Ilaaḥ iyi á nya dulum dii inei andunya ḥa ku neḍ. ³⁰ Ideei ñ tako ñ fṓ wo ñ ni ine gṓ wa naa si anyim iyi í rem, domi nje í wεε hai waati iyi a kù bí amu. ³¹ Amu takam n kù mà mà ḥṓui à ni á na ku naau wo, amma amu ñ naa ku dasi ḥe inyii ku ba iḥe inei Izireli ḥa i màa ḥa.

³² Ḥṓi Zāa í sṓ ḥa má í ni, ñ ye Hundei Ilaaḥ wa kita sie wa hai lele. Hundeu í yei bei ankasiidi. ³³ Amu mṓ n kù mà mà ḥṓui à ni á na ku naau wo. Amma Ilaaḥi í bem wa n naa n dasi ine ḥa inyi. Nṓ ḥṓui í sṓm mii iyi á jḍ n màa. Í ni an ye ine gṓ iyi Hundei ḥṓu á kita ku de sie wa nṓ ku maa wa be. Ḥṓui á daa ine ḥa si Hundei ḥṓu. ³⁴ Ñ ḡṓ, nṓ ñ wa n jea ine ḥa seeda iyi ḥṓui í je Amai Ilaaḥ.

Mṓcṓ sintei Jesu ḥa

³⁵ Iju kumáe Zāa í wa be má, wa leekí do mṓcṓ minjie gṓ ḥa. ³⁶ Ḥṓi à ye Jesu wa lṓ nṓ Zāa í ni, i cṓ ḥa. Ine ihēi í je angudāi Ilaaḥ.

³⁷ Iyi mṓcṓ ḥau à gbṓ ideu ḥṓi à too Jesu. ³⁸ Ḥṓi Jesu í sinda í ba à waa too ḥṓu wa, nṓ í bee ḥa í ni, mii ì waa de ḥa. Ḥṓi à ni do fee ḥṓa, Rabi, waatṓ mεetu. Ḥṓi à beee à ni, iwoi í je kpasεε. ³⁹ Ḥṓi í je ḥṓa í ni, i naa i cṓ ḥa. Nṓ à tooε à koo à cṓ bii í wa nṓ à hoe be. Ideu ihēi í cei ale zakai isṓ mεε.

⁴⁰ Ine akāi amanε minji ḥa iyi à gbṓ idei Zāa nṓ à too Jesuu, ḥṓui í je Anderee, ifṓi Simṓṓ Piεε. ⁴¹ Iyi í sekeε hai bi Jesu gbakā í koo í kpe Simṓṓ igbāε nṓ í sṓṓ í ni, à ye ine iyi Ilaaḥ í cicau. ⁴² Ḥṓi í bṓḍ Simṓṓ bi Jesu. Iyi Jesu í cṓ nṓ í ni, ñ mà iyi awṓi ì je Simṓṓ

amai Zãa, amma Sefasii aa ya kpee bebei. (Iriu be do Píee fei, yaaseei í je kuta.)

Jesu í kpe Filipu do Natanieli

⁴³ Iju kumáe Jesu í dasi idò n̄ju ku bò ilèi Galilee. Iyi í to be n̄oi í ko Filipu nò í s̄ò í ni, toom wa. ⁴⁴ Wee Filipu inèi Bèsaidai. Anderee do Píee ña mò inèi ilu be ñai. ⁴⁵ N̄oi Filipu í koo í dede Natanieli í s̄ò í ni, à ye inèi iyi Moizi í kò ideè si tiai woodau nò walii ñau mò à fò ideè. Inèu n̄ju í je Jesu inèi Nazareti amai Zozefu. ⁴⁶ N̄oi Natanieli í beee í ni, inè jiiida gò á yòkò ku fita hai Nazareti mbe? N̄oi Filipu í ni, naa i koo i cò.

⁴⁷ N̄oi à waa koo. Iyi Jesu í ye Natanieli wa naa bi t̄e n̄oi í ni, i cò ña, amai Izireli takaei wa naa be, kù ne taki kãma si idòe. ⁴⁸ N̄oi Natanieli í beee í ni, hai iwoi ì mà̄m. N̄oi Jesu í ni, baa hee Filipu koo maa kpee wa ñ ye icui j̄i ndii figiu ih̄s̄. ⁴⁹ N̄oi Natanieli í ni, M̄etu, awòu Amai Ilaādi, awòu Ilaalui Izirelii. ⁵⁰ N̄oi Jesu í j̄eaa í ni, ì dasim naane t̄a si na iyi í j̄ò ñ ni ñ ye abe j̄i ndii figiu ih̄s̄? Aa ye ngògò iyi í la í re iyi be.

⁵¹ Nò í ni má, ntò ntò ñ wa n s̄ò ñe, aa na i ye lelei Ās̄ í c̄i ña nò amalekai Ilaā ña aa gũ a maa kita si amu Amai Amane.

2

Abòd̄s̄ iyi à ce Kana

¹ Si ajò m̄etasiaè n̄oi à waa ce abòd̄s̄ gò Kana ilèi Galilee. Nò iyei Jesu í wa be. ² Nò à kpe Jesu do m̄ac̄e ña mò bi ku ce abòd̄s̄u. ³ N̄oi at̄e v̄èe ñ̄a í na í t̄a nò iyei Jesu í koo í s̄ò í ni, āña a kù ne v̄èe má. ⁴ Nò Jesu í j̄eaa í ni, yaayi, awò si aa s̄òm mii iyi an

ce. Waatim kù to titā. ⁵ Nɔi iyeu í sã woo ce ice ηau í ni, i ce bei í sã ηε fei.

⁶ Wee tengi bii à waa ce abɔdɔu boonyi mεεfa gɔ ηa iyi à ce dɔ kuta à wa bε, si bei Zuifu ηau à ya kpã si inyii awala ηηa. Boonyi akã fei á yɔkɔ ku gba inyi zakai jɔlɔ jɔnka mεε wala mεεfa. ⁷ Nɔ Jesu í sã woo ce ice ηau í ni, i kpã inyi i cuusi boonyi ηau ku kɔ ηa. Nɔ à kpã à cuusi hee fei ndεε í kɔ. ⁸ Nɔi gbakã Jesu í ni a bu a koo a na inε ngboi abɔdɔu, nɔ à bu à waa bɔ ku náa. ⁹ Amma hee a maa náa, í kpaasi v̄εε tã. Nɔi inε ngbou í tiεε. (Kù mà hai bii í naa, amma inε ηa iyi à kpã inyiu wa ngu ηa à mà.) Iyi í tiεε nɔ í kpe mɔkɔ titɔu, ¹⁰ í são í ni, at̄ε iyi í d̄s ku m̄oi à ya tako a naaò wa, bii inε ηa à m̄o hee à yo a bei a na ηa iyi kù d̄s s̄aa s̄au. Amma awɔ, did̄oui ì singa hee í to n̄sei.

¹¹ Iyi bei í je maamaake sinte iyi Jesu í ce. Kana bei í coo si ilei Galilee. Do yaase bεεbei í nyisiò amboeε nɔ m̄ɔc̄ε ηa à dasiε naanε.

¹² Si anyii ηηu nɔ i bɔ Kapεranumu, ηηu do iyee do if̄ε ηa do m̄ɔc̄ε ηa, amma a kù kpe bε.

Jesu í wa bantumai kpas̄ei Ilaā

(Cɔ Matie 21:12-13; Maaku 11:15-17; Luku 19:45-46)

¹³ Jinggaui Zuifu ηa iyi à ya ni jinggaui Iku ku kuauu í maai wa. Nɔi Jesu í bɔ Zeruzalemu. ¹⁴ Waati iyi í to bε, í bɔ bantumai kpas̄ei Ilaā nɔ í ba woo ta ketε do angudã do ankasiidi ηa si bantumai kpas̄eu do inε ηa iyi à buba à waa kpaasi fia. ¹⁵ Nɔi í ce kolongbai ikũ nɔ í leleò aηa fei hai bε, hee do angudã do ketε ηau fei. Nɔ í fuka taabui woo kpaasi fia ηau í nikã fia ηηa. ¹⁶ Nɔ í sã woo ta ankasiidi ηau í ni, i fitaò

mii ηau be hai ihē. I maà sinda kpasēi Baam ajà nηe.
 17 Iyi mōcōe ηau à gbō beεbe ηoi à ye gigii kukoi idei
 Ilaađ iyi í ni, n̄ ne himma si icēi ileeu hee wa bi ku
 kram.

18 N̄oi Zuifu ηau à beεε à ni, maamaake yoomai aa
 yōkō í ce nwa ku ba ka mà iyi ì ne kpāai beεbe ku ce.

19 N̄oi Jesu í je nηa í ni, i lege ileu ihē ηa nō si afei ajō
 mēeta an dedeε má. 20 N̄oi Zuifu ηau à sōō à ni, adō
 ciiji do mēefai à ce à bei à maò ileu ihē. Beirei aa ce
 i dedeε si afei ajō mēeta.

21 Amma idei ile iyi Jesu wa fōu, araei wa fāa.

22 Na nηu, waati iyi Jesu í j̄i hai si bale, mōcōe ηa à ye
 gigi iyi í fō ide beεbe wo. Nō à dasi kukoi idei Ilaađ
 naane do ide ηa iyi Jesu í tako í sō ηau.

Jesu í mà idoi inε fei

23 Si bei Jesu í wa Zeruzalemu si waatii jingau Iku
 ku kuau, inε ηa à ye maamaake ηa iyi í ya maa ce nō
 inε nkpō í dasie naane. 24 Amma Jesu kù na ηa ara
 domi í mà idoi inε fei. 25 Kù bee hee a sisia nηu daai
 amanε domi nηu takae í mà mii iyi í wa si idoi amanε
 fei sāa sāa.

3

Jesu do Nikodemu

1-2 Idū ajō nηu gō mōkō gō í bō bi Jesu à ya kpoo
 Nikodemu. Mōkōu Farisii, nō wa je inε ngboi Zuifu
 gō ηa. Iyi í to bi Jesu ηoi í ni, Mēetu, à mà iyi Ilaađi í
 beε wa i naa i kō nwa si cio. À mà beεbei si na iyi í jō
 inε gō kù wεε iyi á yōkō ku ce maamaake ηa iyi ì ya
 maa ce bii kù je Ilaađi í wεε do lafēε. 3 N̄oi Jesu í jeaa í
 ni, ntō ntō n̄ wa n sōei, nō a kù bí inε isε gbeejisia kaa
 yōkō ku ye andunya titōi Ilaađ. 4 Amma Nikodemu í

beeε í ni, inε iyi í la tā, beirei aa ce a búu má. Á nyi inoi iyee a bei a buu ise gbeejisia máí?

⁵ Njoi Jesu í jεaa í ni, ntɔ ntɔ, bii kù je inyi do Hundei Ilaađi í bi inε gɔ, lafěε kaa yɔkɔ ku lɔ andunya titōi Ilaađ. ⁶ Amanε amanεi í ya bí, Hundei Ilaađ mɔ hundei í ya bí. ⁷ Ñ sōε ñ ni, í gbe a bí inε ise gbeejisia. Amma maà jò ideu ku muε biti. ⁸ Fufu í ya maa cei do bii í bi, nɔ ì ya maa gbɔ ibae, mà irei. Amma i kaa mà hai bii wa naa hee má je bii wa bɔ. Beεbe mɔi í ye do inε iyi Hundei Ilaađ í bí fei.

⁹ Njoi Nikodemu í beeε í ni, beirei á ce ku ce. ¹⁰ Njoi Jesu í jεaa í ni, awɔi ì waa kɔ inei Izireli ηa si cio nɔ i kù mà yaasei ideu be? ¹¹ Ntɔ ntɔ ñ wa n sōε, ide iyi à mài à waa fɔ, nɔ à waa je sεɛdai mii iyi à ye. Amma do nηu fei, i ci ya jesi sεɛda nwa ηa. ¹² Ñ wa n sō ηε ide iyi wa ce si andunya nɔ i kù dasi naane ηa. To, bii beεbei, nɔ beirei aa ce i dasi naane ηa bii n sō ηε mii ηa iyi wa ce lelei Ađ. ¹³ Inε gɔ kù wεε iyi í bɔ lelei Ađ bii kù je amu Amai Amanε, amu iyi ñ kita wa hai lelei Ađ.

¹⁴ Si bei Moizi í kɔa njo si jii í wuu lele si gbaau, beεbe mɔi amu Amai Amanε kù ne bei á ce iyi a kù wu aram lele, ¹⁵ ku ba inε iyi í dasim naane fei ku ba kuwεε hai tā. ¹⁶ Ilaađ í bi inei andunya ηa jiida jiida hee í na ηa Ama akāε ku ba inε iyi í dasie naane fei ku maà ce nfe, amma kú ne kuwεε iyi ci ya tā. ¹⁷ Ilaađ kù be Amaε wa si andunya ku ba ku yeò taalei inei andunya ηa, amma í bɔɔ wai ku ba inei andunya ηa a ba faaba na saabue.

¹⁸ Inε iyi í dasie naane, Ilaađ kaa ye taaleε, amma inε iyi kù dasie naane í ye taalei lafěε tā, si na iyi í jò kù dasi ama akāε naane. ¹⁹ Í ye taalei inε dimi beεbe

ηαι si na iyi í jò inya kumá í naa si andunya, amma inε ηa à bi ilu kuku í re inya kumáu. À bi ilu kukuui si na iyi í jò kuce ηηa kù sía. ²⁰ Ntò ntò, inε iyi wa ce laalò fei í ya cé inya kumái. Ci ya naa si inya kumáu ku ba mii iyi wa ce ku maà fita gbugbãa. ²¹ Amma inε iyi wa too kpāai ntò í ya ce icεε ηai do idòobii Ilaaḏ. Na ηoi í jò á naa si inya kumá ku ba a ye mii iyi ηηu wa ce ti idòobii Ilaaḏi.

Jesu do Zāa

²² Si anyii ηηu, Jesu do məcəε ηa à bò ilei Zudee. Aηaò ηa à ce be ajò minji, nò Jesu í dasi inε ηa inyi. ²³ Zāa mò wa dasi inε ηa inyi ilui Enòò, kəkəi Salimu, domi inyi í kpò be. Inε ηa à wasi ku koo sie nò wa dasi ηa inyi. ²⁴ Waati beεbe a kù dasi Zāa piisḏò titā.

²⁵ Nḡi məcəi Zāa ηa do Zuifu gḡ à waa ce kakəò si buki iyi amanε á ce ku bei ku má. ²⁶ Nḡi à bò bi Zāa à ni, Mεetu, ajəε ì je seεdai məkə iyi inεḏ ì wa icei idoi Zuudεεu, mà irei. Wee nsei ηηu mò wa dasi inε ηa inyi, nò inε fei wa bò bi tεε. Kù jεε si ide kāmā?

²⁷ Nḡi Zāa í sḡ ηa í ni, inε gḡ kaa yəkə ku ba ngəgə bii kù je Ilaaḏi í muaa. ²⁸ Inε taka ηηε ì je seεdam iyi ñ ni n kù je inε iyi Ilaaḏ í cica, amma à bεm wai ku ba n cuaa wa. ²⁹ Inε iyi í ne abo titḡ ηηui í je məkə titḡ, mà irei. Amma kpaasii məkə titḡu, inε ηηu á leekḡi ku maa gbə. Nηu mò í ya ne inə didḡ ntò ntò waati iyi í gbə imui məkə titḡu. Na ηoi í jò nsei amu takam ñ ne inə didḡ nla nla. ³⁰ Kù ne bei á ce iyi beεrei Jesu kù kḡosi, nò tom kù ne bei á ce iyi kù kaye.

Inε iyi wa naa hai lelei Aḡ

³¹ Nò Zāa í ni má, inε iyi í naa hai lele ηηui í re inε fei. Inε iyi í je ti andunya, inei andunyai, idei

andunyai í ya maa fə. Ine iyi í naa hai lele n̄ɲui í re ine fei. ³² Wa je seɛdai mii iyi í ye do iyi í gbə. Amma ine k̄ama k̄u waa jesi seɛdaɛ. ³³ Ine iyi í jesi seɛdaɛ, í jesi iyi Ilaaḏ í je ilu ntə. ³⁴ Ine iyi Ilaaḏ í be wa ideɪ Ilaaḏi wa fə, domi Ilaaḏ í muaa Hundee do inə akā. ³⁵ Ilaaḏ Baaba í bi Amaɛ nə í daa mii fei si awə. ³⁶ Ine iyi í dasi amau naane fei í ne kuwɛɛ hai tā. Ine mə iyi í kə ku dasie naane kaa ba kuwɛɛu, amma idəək̄i Ilaaḏ í wa si irii lafɛɛ.

4

Jesu do inaaboi Samari gə

¹⁻³ Farisi ɲa à gbə iyi Jesu wa ba məcə ɲa wa dasi ɲa inyi wa re Zāa. Amma k̄u je Jesu takaeɪ wa dasi ine ɲa inyiu, məcəɛ ɲai à waa coo. Ajə n̄ɲu gə Jesu í gbə iyi à waa fə beɛbe, ɲoi í ne hai Zudee be wa bə ilei Galilee. ⁴ Wee ku bei ku to be tilasii ku too do ilei Samari.

⁵ N̄oi í to si ilui Samari gə iyi à ya kpe Sikaa, kək̄i iko iyi Zakəbu í mua Zozefu amaɛu. ⁶ Bei ləḡoi Zakəbuu í wa. Jesu í to bei zakai dasā. N̄oi í koo í buba si it̄ii ləḡou si na iyi í j̄ə í gbɛɛji do isɛɛɛu.

⁷ N̄oi inaaboi Samari gə í naa inyi ku kp̄a. N̄oi Jesu í ni, muum inyi n mə. ⁸ Wee məcəɛ ɲa à bə inə ilu ije ku ra wa. ⁹ N̄oi abou í s̄ə Jesu í ni, awə Zuifu, beirei í ce ì waa təəm inyi ku mə, amu inaaboi Samari. Abou í ni beɛbei si na iyi í j̄ə Zuifu ɲa do inei Samari ɲa a ci ya ce nje fə. ¹⁰ N̄oi Jesu í j̄ɛaa í ni, bii ì mà amuai Ilaaḏ wo, nə bii ì mà ine iyi wa təɛ inyi ku mə, aa təəm nii wo nə n muɛ inyii kuwɛɛ.

¹¹ N̄oi abou í s̄ə í ni, mək̄əyi, i k̄u ne gooka. Wee ləḡou í j̄i isa. Beirei aa ce ì ba inyii kuwɛɛu.

¹² Zakəbu, bala nwai í tu nwa ləḡou ih̄ɛ. Nə n̄ɲu do

amae ɲa do mɛɛmue ɲa fei ihēi à ya mɔ. Mà awɔ̀ ò waa tamaa ò re Zakɔbu bala nwaui. ¹³ Ɖɔi Jesu í jɛaa í ni, inɛ iyi í ya mɔ inyii lɔgɔu ihē fei, agbɛ á kpaá má. ¹⁴ Amma inɛ iyi an mua inyi ku mɔ, agbɛ kaa kpa lafēɛ má, domi inyi iyi an mua lafēɛ á maa sɔ́i bei inyii isɔ́ nɔ́ á na inɛ kuwɛɛ hai tã. ¹⁵ Ɖɔi abou í ni, mɔkɔ́yi, ò bi i muum dimii inyi bɛ ku ba agbɛ ku maà kpaam má nɔ́ n maà n naa inyi ku kpã ihē má.

¹⁶ Ɖɔi Jesu í sɔ́o í ni, koo kpe mɔkɔ́ɛ wa i naa wa ihē ɲa. ¹⁷ Ɖɔi abou í jɛa Jesu í ni, n kù nɛ mɔkɔ́. Ɖɔi Jesu mɔ́ í ni, ntɔ́i ò fɔ́ iyi ò ni i kù nɛ mɔkɔ́, ¹⁸ domi mɔkɔ́ miui ò tako ò nɛ. Nɔ́ wee mɔkɔ́ iyi ò nɛ si nsei kù jɛ mɔkɔ́ɛ. Inɛ nɲu ntɔ́i ò fɔ́.

¹⁹ Ɖɔi abou í ni, mɔkɔ́yi, ò yɛ iyi awɔ́u waliiii. ²⁰ To, awa inɛi Samari ɲa, bala nwa ɲa si geeteu ihɔ́i à ya gule a tɔ́o Ilaaɔ́ wo, amma inɛ Zuifu ɲa, ò ni í gbe Zeruzalemui inɛ ku ya gule ku tɔ́ɔɛ. ²¹ Nɔ́ Jesu í sɔ́o í ni, abooyi, dasi idem iyi an sɔ́ɛ naanɛ. Awaati wa naa iyi a kaa gule a tɔ́o Ilaaɔ́ Baaba si antai geeteu ihɔ́ hee má jɛ Zeruzalemu. ²² Inɛ inɛi Samari ɲa, ò waa gulea Ilaaɔ́, amma i kù màa ɲa. Awa Zuifu ɲa à màa à bei à waa guleaò, domi ideɪ faaba wa naai hai bi Zuifu ɲa. ²³ Amma awaati gɔ́ á na ku naa, nɔ́ í to wa tã mɔm de, iyi Hundei Ilaaɔ́ á jò inɛ ɲa a maa gule a tɔ́o Ilaaɔ́ Baaba do ntɔ́. Woo guleaa do yaase bɛɛbɛ ɲai í bi. Inɛ bɛ ɲai à jɛ woo guleaa Ilaaɔ́ ntɔ́ ntɔ́. ²⁴ Ilaaɔ́i í jɛ Hundɛ, nɔ́ kù nɛ bei aa ce iyi a kù guleaa si Hundɛ do si ntɔ́. ²⁵ Ɖɔi abou í sɔ́o í ni, ò mà inɛ iyi Ilaaɔ́ í cica á na ku naa. Bii í naa nɲui á sisi nwa fei ndɛɛ. ²⁶ Ɖɔi Jesu í ni, amui ihē, amu iyi ò wa n bae ide ku fɔ́.

²⁷ Waati bɛɛbɛ mɔcɔ́i Jesu ɲau à to wa. Ɖɔi ideu í

mu ŋa bitɪ ntɔ ntɔ do iyi à yɛ wa ba inaabo ide ku fɔ. Do nɲu fei, kām̄a nɲa gɔ kù bee abou mii iyi í bi. A kù nɔ a kù bee Jesu a kù ni, mii í ce ì waa ba abou ide ku fɔ.

²⁸ Nɲi abou í jile bɔɔdɔe be í nyi inɔ ilu í koo í sɔ inɛ ŋa í ni, ²⁹ i naa i koo i cɔ inɛ gɔ iyi í sɔm mii iyi ñ tako ñ ce fei. M̄a inɛ iyi Ilaaɔ́ í cicau mbe ya. ³⁰ Nɔ inɛ ŋa à fita wa hai inɔ iluu à waa bɔ bi Jesu.

³¹ Waati beɛbe mɔcɔe ŋa à wasi ku mantee à waa ni, M̄etu, jɛ titã. ³² Amma í sɔ ŋa í ni, ñ ne dimii ije gɔ iyi i kù mà ŋa. ³³ Nɲi mɔcɔ ŋau à bee nje à waa ni, mà inɛ gɔ í naa ije wai de.

³⁴ Nɔ Jesu í sɔ ŋa í ni, ijɛm nɲui í jɛ n ce idɔɔbii inɛ iyi í bɛm wa nɔ n kpa irii icɛɛ iyi í dasim. ³⁵ Inɛ ì waa ni í gbe cukpa mɛe a bei a da iya. Amma amu ñ wa n sɔ ŋɛ, i cɔ iko ŋau, mii ku gbɛ ŋau fei í j̄la í to ku da. ³⁶ Inɛ iyi wa da í wasi fiaɛ ku gba tã, nɔ amaaɛe iyi wa tɔtɔu ti kuwɛɛ hai tã. Si beɛbe woo gbɛ do woo da à ne inɔ didɔ́ aɔ. ³⁷ À ya kpa m̄nda gɔ a ni, inɛ gɔ wa gbɛ nɔ inɛ mmu gɔ wa da. M̄ndau ntɔi wa fɔ. ³⁸ Ñ be ŋei i koo i da si iko bii i kù logoo ŋa. Inɛ gɔ ŋai à ce icɛ be, wee nsei inɛi ì naa ì waa da mii iyi à gbɛu ŋa.

³⁹ Inɛi Samari nkpɔ nkpɔi í dasi Jesu naane si inɔ iluu be si na iyi í j̄ɔ abou í tako í sɔ ŋa í ni Jesu í sɔ nɲu mii iyi nɲu í ce wo fei. ⁴⁰ Na nɲu, inɛi Samari ŋau à koo à ba Jesu à tɔɛ suuru ku gbe bi ti aɲa. Nɔ í ce be aɔ minji. ⁴¹ Inɛ nkpɔi í dasi naane má waati iyi à gbɔ idei Jesu, ⁴² ŋɔi à sɔ abou à ni, kù jɛ na ide iyi ì fɔu nɲu akãi í j̄ɔ à dasi Jesu naane má, amma si na iyi í j̄ɔ awa taka nwa à gbɔ ideei nɔ à mà iyi do ntɔ nɲui í jɛ Woo faabai andunya.

Jesu í jò amai akawe nla gò í ba iri

⁴³ Iyi Jesu í ce ajò minji be ηοi í ne í bə ikpa ilei Galilee, ⁴⁴ domi ηηu takae í fə wo í ni, walii ci ya ne beere si ilue. ⁴⁵ Iyi í to Galilee ηοi ine ηau à gbaa do inə didə. Tako wo à bə jingau Zeruzalemu nə à ye mii iyi í ce be fei. Na ηοi í jò à gbaa do inə didə.

⁴⁶ Nə í nyi í bə Kana si ilei Galilee má, tengi bii í tako í jò inyi í kpaasi v̄εεu. Wee akawei ilaalu gò í wa Kaperanumu, amae kù waa ne baani. ⁴⁷ Nəi í gbə iyi Jesu í ne hai ilei Zudee í naa ilei Galilee. Nəi í dede hai Kaperanumu í bə bi tee í koo í təe suuru ku na ku faaba amai ηηu iyi wa bi ku ku. ⁴⁸ Nəi Jesu í jeaa í ni, iηe i ci ya dasi naane ajò k̄ama ηa bii kù je ì ye nyinda do maamaake gò ηa sisi. ⁴⁹ Nəi akaweu í ni, məkəyi, ñ wa n təe suuru í naa wa bi tom hee amau ku maa ku. ⁵⁰ Nəi Jesu í s̄o í ni, koo i ne, amae á wεε.

Nə inεεu í dasi idei Jesuu naane nə í ne. ⁵¹ Iyi í dasi kp̄ai idee wa ne ηοi í ko woo ce icεe ηa à waa naa. Nəi à s̄o à ni, amae í ba iri. ⁵² Nəi í bee ηa si waati yoomai í ba iri. Nəi à ni, ana isə akāi b̄oú í nya. ⁵³ Nəi baai amau í ye gigi iyi waatiu bei Jesu í s̄o ideu dee dee í ni, amae á wεε. Nə ηηu do inei kpas̄εe ηa fei à dasi Jesu naane.

⁵⁴ Ise gbeejisiai ih̄e bebei iyi Jesu í dede hai ilei Zudee í naa ilei Galilee nə si kunaεeu fei í ce maamaakei. Iyi ih̄i í je maamaake minjisia.

5

Jesu í jò wεεge gò í ba iri

¹ Si anyie ηοi jingau gò í to wa. Jingaui Zuifu ηai. Nə Jesu í bə Zeruzalemu. ² Wee Zeruzalemu be,

bi ku lɔ̀ò inɔ̀ iluu í kpɔ̀. Andɛ akāi à ya kpe Andei angudā ŋa. Kɔ̀kɔ̀i andɛu bei fatama nla gɔ̀ í wa. Nɔ̀ à ma si ile iyi í nɛ andɛ miu. Do feei Ebɛɛ Betizadai à ya kpoo. ³ Si andei ile ŋaui bɔ̀ɔ̀ nkɔ̀ɔ̀ í ya na ku maa sũ, fɛɛju ŋa do woo sukutɛ do wɛɛɛɛ ŋa. [Bei à ya sũ a maa degbe kuyayai inyiu, ⁴ domi ajɔ̀ gɔ̀ ŋa amalekai Ilaaɔ̀ í ya kita wa ku lɔ̀ si fatamau nɔ̀ ku fɔ̀ inyiu. Bii inyiu í fɔ̀ bɔ̀ɔ̀ iyi í tako í dasi bɛ dimii bɔ̀ɔ̀ iyi í nɛ fei í ya ba irii.] ⁵ Wee inɛ gɔ̀ í wa bɛ, bɔ̀ɔ̀u adɔ̀ kuntaa do mɛɛjɔ̀i í ce siɛ. ⁶ Iyi Jesu í yɔ̀ɔ̀ wa sũ bɛ í bei í mà iyi í kpe bɛ ŋɔ̀i í beɛɛ í ni, ì bi i ba iri? ⁷ Ŋɔ̀i bɔ̀ɔ̀u í jɛaa í ni, mɔ̀kɔ̀ɔ̀yi, n kù nɛ inɛ iyi á dasim si inyiu waati iyi í fɔ̀. Hee n maa n kookaai n maa n dasi inyiu, inɛ gɔ̀ í ya takom nii.

⁸ Ŋɔ̀i Jesu í sɔ̀ɔ̀ í ni, dede i ka sɛɛɛ, i nɛɔ̀. ⁹ Ŋɔ̀i gbakā inɛɛu í ba iri nɔ̀ í ka sɛɛɛ í dasi kpāa wa nɛ.

Wee ajɔ̀i kusĩmii. ¹⁰ Ŋɔ̀i inɛ ngboi Zuifu ŋau à sɔ̀ inɛ iyi í ba iriu à ni, ajɔ̀i kusĩmii nnyi. Wooda nwa í ganji i so sɛɛɛ. ¹¹ Ŋɔ̀i í sɔ̀ ŋa í ni, inɛ iyi í jɔ̀ n ba irii í ni n so sɛɛm n nɛ. ¹² Ŋɔ̀i à beɛɛ à ni, yooi í sɔ̀ɛ í ni i so sɛɛɛ i nɛ. ¹³ Amma inɛ iyi í ba iriu kù mà lafɛɛ si na iyi í jɔ̀ zamaa í wa bɛ nɔ̀ Jesu í dasi inɔ̀ ŋa.

¹⁴ Iyi í ce sãa ŋɔ̀i Jesu í yɔ̀ɔ̀ bantumai kpasɛi Ilaaɔ̀ nɔ̀ í sɔ̀ɔ̀ í ni, wee ì ba iri bɛbɛi. To, maà ce dulum má ku ba laalɔ̀ iyi í re bɛɛbɛ ku maà baɛ má. ¹⁵ Ŋɔ̀i inɛɛu í nyi bi inɛ ngbo ŋau í sɔ̀ ŋa í ni Jesu í jɔ̀ nɲu í ba iri. ¹⁶ Ŋɔ̀i í jɔ̀ inɛ ŋau à waa kpā Jesu iju si na iyi í jɔ̀ í ce dimii mii nɔ̀u bɛ si ajɔ̀i kusĩmi. ¹⁷ Amma Jesu í sɔ̀ ŋa í ni, Baam í ya maa ce icɛi waati kãma fei, bɛɛbɛ mɔ̀i amu takam ñ wa n ce.

¹⁸ Na irii ideu bei Zuifu ŋa à teese à waa dɛ Jesu ku kpa, kù jɛ si na iyi í jɔ̀ í jɔ̀ inɛɛu í ba iri si ajɔ̀i kusĩmi

n̄ɲu akã, amma si na iyi í jò wa wã araei do Ilaaḍ má, wa ni Ilaaḍi í je baai n̄ɲu.

Yiikoi Amaí Ilaaḍ

¹⁹ N̄ɲi Jesu í s̄ɔ̄ ɲa í ni, nt̄ɔ̄ nt̄ɔ̄ n̄ wa n s̄ɔ̄ ɲei, amu Ama, n kaa n ȳɔk̄ɔ̄ n ce nḡɔḡɔ do aram bii kù je mii iyi n̄ ye Baam wa ce. Mii iyi Baaba wa ce fei, n̄ɲui amu m̄ɔ̄ Ama n̄ wa n ce. ²⁰ Baaba í bi amu Amae n̄ɔ̄ í nyisim mii iyi n̄ɲu takae wa ce fei. Á nyisim ice iyi í re be ih̄ẽ má m̄ɔm ku ba in̄ɛ fei i biti ɲa. ²¹ Nt̄ɔ̄ nt̄ɔ̄, si bei Ilaaḍ Baaba í ya j̄i iku ɲa n̄ɔ̄ ku ce ɲa ilu hunde, beɛbe m̄ɔi amu Amae an mua in̄ɛ ɲa iyi n̄ bi kuw̄ɛɛ. ²² Ilaaḍ Baaba takae ci ya kiiti in̄ɛ ḡɔ, amma í so kiitiu fei í daa amu Amae si aw̄ɔ, ²³ ku ba in̄ɛ fei ku saalu amu Amau si bei à waa saalu Ilaaḍ Baaba. In̄ɛ iyi kù saalu amu Amau, Baaba iyi í b̄em wai kù saalu.

²⁴ Nt̄ɔ̄ nt̄ɔ̄ n̄ wa n s̄ɔ̄ ɲei, in̄ɛ iyi wa gb̄ɔ idem n̄ɔ̄ í dasi in̄ɛ iyi í b̄em wa naane, laf̄ɛɛ í n̄ɛ kuw̄ɛɛ hai tã. Kaa naa bi ku ce kiiti má, amma í kua iku í l̄ɔsi kuw̄ɛɛi. ²⁵ Nt̄ɔ̄ nt̄ɔ̄, awaati wa naa n̄ɔ̄ wee í to wa tã, iyi iku ɲa aa gb̄ɔ imui amu Amaí Ilaaḍ n̄ɔ̄ si in̄ɔ̄ ɲa in̄ɛ ɲa iyi à gb̄ɔ imum fei aa n̄ɛ kuw̄ɛɛ *. ²⁶ Si bei Baaba takae í je irii kuw̄ɛɛ, beɛbe m̄ɔi í jò amu Amae n̄ je. ²⁷ N̄ɔ̄ í muum kp̄ãa n kiitiò in̄ɛ ɲa, si na iyi í jò n̄ je Amaí Aman̄ɛ. ²⁸ Na n̄ɲu, i maà biti ɲa, domi waati wa naa iyi iku ɲa fei aa gb̄ɔ imum, ²⁹ n̄ɔ̄ aa fita wa hai si bal̄ɛ. In̄ɛ ɲa iyi à ce j̄iidae aa j̄i si kuw̄ɛɛ hai tã. In̄ɛ ɲa m̄ɔ̄ iyi à ce laal̄ɔ aa j̄i n̄ɔ̄ a kiiti ɲa.

Mii ɲa iyi wa nyisi iyi Jesu í n̄ɛ yiiko

³⁰ Jesu í ni, n kaa n ȳɔk̄ɔ̄ n ce nḡɔḡɔ do aram. Si bei Ilaaḍ í s̄ɔ̄m si beɛbei an ceò kiitiu, n̄ɔ̄ kiitim í je

* **5:25** iku ɲa Kù je in̄ɛ ɲa iyi à ku nt̄ɔ̄ nt̄ɔ̄ ɲai wa f̄ãa. Amma in̄ɛ ɲa iyi dulum du ɲa í jò à je bei iku ɲai wa f̄ãa.

dee dee domi n kù wa n de idəəbim ku ce, bii kù je idəəbii inε iyi í bεm wa. ³¹ Bii amu takam nii ñ wa n jea aram seeda wo, seedam kù je ntə. ³² Amma inε gə í wεε iyi wa jea inε ηa seedam nə ñ mà iyi seeda iyi wa je nηa na irim nəu ntəi. Lafēi í je Zāa woo dasi inyi. ³³ Inyi í bε siε inε ηa, nə ide iyi í fə si gāmεm nəu ntəi. ³⁴ Kù je ñ wa n de amanε ku jεεm seeda, amu de ñ wa n fə bεεbei ku ba i ba faaba ηa. ³⁵ Zāau bε í yei bei fitila iyi à má ku má inya. Nə waati keeke gə ì jesi i wεεð inə didə si inya kumáεu ηa. ³⁶ Amma seeda gə í wεε iyi í la í re ti Zāa. Seedaui í je ice iyi ñ wa n ce. Ađ Baabai í daam si awə, nηu məi wa jea inε ηa seedam nə wa nyisi iyi Ilaađ Baabai í bεm wa. ³⁷ Ilaađ Baaba takaei wa jea inε ηa seedam. Amma inε i kù gbə ide ku fəe baa ajə akā ηa hee má je i yəə do iju ηa. ³⁸ Ideε kù ba bi ku buba si ηe, domi i kù dasi amu iyi í bε wau naanε ηa. ³⁹ Inε í ya maa cio kukəi idei Ilaađ si na iyi í jə ì waa tamaa aa ba siε kuwεε hai tā ηa. Nə wee kukə ηau bε fei wa jea inε ηa seedam. ⁴⁰ Amma do nηu fei ì kə ku naa bi tom ku ba i ba kuwεε ηa.

⁴¹ N kù wa n de saabu bi amanε ηa. ⁴² Amma ñ mà ηe. Ñ mà iyi i kù nε kubii Ilaađ si idə nηe ηa. ⁴³ Do irii Baam nii ñ naa, nə i kù gbam ηa. Amma bii inε gə nje í naa do irii arai nηu takae, lafēi aa gba ηa. ⁴⁴ Bii bεεbei beirei aa ce i dasim naanε ηa, inε iyi ì ya maa de saabui nje ηa inε duusəə nə i kù waa de saabu iyi wa naa hai bi Ilaađ ηa, nηu iyi kù nε saa. ⁴⁵ I mà tamaa mà amui an ye taale nηe bi Ilaađ Baaba. Moizi, nηu iyi ì waa naanε ηau, nηui á ye taale nηe. ⁴⁶ Bii ì dasi Moizi naanε ntə ntə ηa wo, aa dasi amu mə naanε ηa, domi idem nii Moizi í kə. ⁴⁷ Amma i kù dasi ideε naanε ηa. To, beirei aa ce i dasi idem

naaŋe ŋa.

6

Jesu í wò amanε dubu miu (5.000)

(Cɔ Matie 14:13-21; Maaku 6:30-44; Luku 9:10-17)

¹⁻⁴ Si anyii nŋu, jingauí Zuifu ŋa iyi à ya kpe Iku ku kuau í maai wa. Waati beεbei Jesu í kua icei tenkui Galilee. Tenkuui à ya nyi a kpe Tiberia má. Nɔi zamaa nkpɔ wa tooε, domi à ye maamaake ŋa iyi í ya maa ce ku maa faabað bɔɔ ŋa. Nɔi Jesu í gũ geete gɔ í buba do mɔcɔε ŋa ajɔ. ⁵ Iyi í cɔ ilu nɔ í ye zamaa nla gɔi wa naa bi tεε. Nɔi í bee Filipu í ni, iwoi aa ka ba ije iyi aa ka ra inε ŋau ihε a je. ⁶ Í fɔ beεbei ku cɔð laakai Filipu domi í mà bei nŋu á ce tā.

⁷ Nɔi Filipu í jeaa í ni, baa fiái icei ajɔ cɔɔ minji kaa to ka ra nŋa ije, iyi aŋa fei aa ba kekee kekee. ⁸ Nɔi inε akāi mɔcɔ ŋau iyi à ya kpe Anderee, ifɔi Simɔɔ Piεε í ni, ⁹ ama awaasũ gɔ í wa ihε í nε pεε ara miu do cεε keeke minji. Amma nŋu be kaa cea zamaa nlau ihε nkāma.

¹⁰ Nɔi Jesu í ni, í jð aŋa fei a buba. Wee inyau í nε fɔfɔ nkpɔ nkpɔ. Nɔi aŋa fei à buba. Si inɔ nŋa kukpɔi inεmɔkɔ ŋau í to dubu miu (5.000). ¹¹ Nɔi Jesu í so pεε ŋau í saabu Ilaaɔ, nɔi í jð à kpεa inε ŋa iyi à waa bubau. Beεbe mɔi í ce do cεε ŋau. Nɔ à je bei à bi. ¹² Iyi aŋa fei à je à yo, nɔi Jesu í sɔ mɔcɔε ŋa í ni, i ko ije iyi í gbeu ŋa ku ba gɔgɔ ku maà ce nfe. ¹³ Nɔ à ko ije iyi í gbeu. Si pεε ara miu iyi Jesu í gba í bububu í kpεa inε ŋa à jeu, kɔɔ maateejii í gbe.

¹⁴ Iyi inε ŋau à ye maamaake iyi Jesu í ceu nɔi à ni, do ntɔ, nŋui í je walii iyi á na ku naa si andunyau.

¹⁵ N̄ɔi inɛ ɲau à waa bi a muu do gbugbã a coo ilaalu. Amma si bei Jesu í mà si ɲa ɲɔi í nya aræ n̄ɲu akã í nyi iri kutau ma.

Jesu wa nɛ si antai tenku

(Cɔ Matie 14:22-33; Maaku 6:45-52)

¹⁶ Iyi ale í le ɲɔi mɔcɔi Jesu ɲau à bɔ it̄i tenkuu. ¹⁷ N̄ɔi à lɔ akɔi inyi ku ba a kua a bɔ Kapɛranumu. Nɔ à dasi kpãa à waa nɛ. N̄ɔi idũ í dũ nɔ wee Jesu kù to si ɲa. ¹⁸ N̄ɔi fufu nla gɔ wa ce nɔ inyi u wa yaya. ¹⁹ Iyi à nɛ zakai kilo mɛɛfa ɲɔi à h̄ɔnnɛ Jesu wa nɛ si antai inyi u wa naa bi tu ɲa, ɲɔi zigi n̄ɲa í da. ²⁰ Amma Jesu í s̄ɔ ɲa í ni, amui, i maà jò n̄ɲo ku mu ɲɛ. ²¹ N̄ɔi à waa bi n̄ɲu mɔ ku lɔ inɔ akɔi inyi u amma wee gbakã à to bii à waa bɔu.

Zamaau wa de Jesu

²² Iju kumáɛ inɛ ɲa iyi à wa icei tenkuu bɛ, à ye gigi iyi akɔ akãí wa bɛ wo. À nɔ à mà iyi Jesu kù lɔ akɔi inyi u do mɔcɔɛ ɲa ajɔ, aɲa duus̄ɔ n̄ɲai à nɛ. ²³ Waati bɛɛbɛ, akɔi inyi gɔ ɲa mɔ à naa hai Tiberia nɔ à to inyau. Tengɪ bei Lafɛɛ Jesu í tako í saabu Ilaaɔ í bei í na ɲa p̄ɛɛ à jɛu. ²⁴ Iyi zamaau í yɛ Jesu do mɔcɔɛ ɲa kãma ɲa kù wa bɛ, ɲɔi aɲa mɔ à lɔ akɔi inyi ɲau à bɔ ku dɛdɛ ɲa ikpa Kapɛranumu.

Jesui í je ijei kuwɛɛ

²⁵ N̄ɔi inɛ ɲau à kua icei tenkuu do ikpa ih̄ɔ à koo à ba Jesu bɛ nɔ à ni, Mɛɛtu, waati yoomai í to wa ih̄ɛ. ²⁶ N̄ɔi Jesu í je ɲa í ni, ntɔ ntɔ, ì waa dɛdɛm ɲai si na iyi í jò ì ba p̄ɛɛ ì je ì yo ɲa, kù je na iyi í jò ì yɛ ñ ce maamaake gɔ ɲa. ²⁷ I maà ti i ce icei ije iyi í ya sãmi n̄ɲu akã, amma i ce icei ije iyi á jò i ba kuwɛɛ hai tã

ηα. Nə ije nηu amu Amai Amanei an mu nηε, domi amui Ilaaḏ Baaba í na yiikoε nə í jḏ ine ηα à waa yḗ.

²⁸ Nḗi à beε à ni, mii aa ka ce ka ceḏ ice iyi Ilaaḏ í bi. ²⁹ Nḗi Jesu í je nηa í ni, ice iyi Ilaaḏ í bi si ηei í je i dasi amu woo beε naane ηα.

³⁰ Nḗi à beε à ni, maamaake yoomai aa ce ka yḗ ku ba ka dasie naane. Mà ice yoomai aa ce. ³¹ Nə à ni má, bala nwa ηα à je ije gḗ iyi à ya kpe mana si gbaa. À kḗ à ni í na ηα ije wa hai lelei Aḏ. ³² Nḗi Jesu í je nηa í ni, ntḗ ntḗ n̄ wa n sḗ ηei, kù je Moizii í mu nηε ijeu wa hai lele, amma Baam nii í mu nηε ije iyi í je ntḗu wa hai lele. ³³ Nə ije iyi Ilaaḏ í ya mua ine, nηui í je ine iyi í kita wa hai lele iyi á jḏ amane ku ba kuwεε hai tā. ³⁴ Nḗi à sḗ à ni, məkḗyi, mu nwa dimii ijeu be do aḗ fei.

³⁵ Nḗi Jesu í sḗ ηα í ni, amui n̄ je ijei kuwεε. Ine iyi í naa bi tom, ari kaa kpa lafḗε má pai, nə ine iyi í dasim naane, aḗbe kaa kpa má pai. ³⁶ N̄ tako n̄ sḗ ηε wo n̄ ni, ì waa yeḡ ηα, amma i kù dasi naane ηα. ³⁷ Ine ηα iyi Baaba í nam fei aa naa bi tom, nə ine iyi í naa bi tom baa bii beirei n kaa n nyḗ angule. ³⁸ N̄ kita wai hai lelei Aḏ n na n ceḏ idḗbii ine iyi í beḡ wa, kù je idḗbii amu takam. ³⁹ Idḗbii ine iyi í beḡ wa wee. Ine ηα iyi í nam, n maà n jḏ baa ine akā nηa ku ce nfe amma n j̄i aḡa fei hai si bale si aḗi ankāanyi. ⁴⁰ Idḗbii Baam nii í je ine iyi í ye amu Ama nə í dasim naane fei ku ne kuwεε hai tā, an nə n j̄i lafḗε hai si bale si aḗi ankāanyi.

⁴¹ Nḗi Zuifu ηau à waa gbagba siε na iyi í jḏ í ni nηu í je ije iyi í kita wa hai lelei Aḏ. ⁴² Nḗi à ni, í jḗ Jesu amai Zozefuu mbe μεε. À mà iyeḏ baae. Beirei í ce í ni nηu í naai hai lele.

⁴³ N̄ɔi Jesu í s̄ɔ ɲa í ni, i maà ti i maà gbagba na irim beɛbe ɲa. ⁴⁴ Ine ɔɔ kaa yɔkɔ ku naa bi tom bii kù je Baaba iyi í bem wai í fa laf̄ɛ wa. Nɔ ine n̄ɲui an jò ku j̄i hai si bale si aɔi ankãanyiu. ⁴⁵ Ine akãi walii ɲau í kɔ í ni, Ilaaɔ takaei á na ku kɔ ine fei si cio. Nɔ beɛbei ine iyi í gbɔ ideɪ Baaba fei nɔ í jirima cioe laf̄ɛ á naa bi tom. ⁴⁶ Ine kãma kù ye Ilaaɔ Baaba do iju, í gbe amu iyi ñ naa hai bi t̄ɛu. ⁴⁷ Ntɔ ntɔ, ine iyi í dasim naane fei í ne kuw̄ɛ hai tã. ⁴⁸ Amui ñ je ijei kuw̄ɛ. ⁴⁹ Bala n̄ɲe ɲa à je mana si gbaa amma kù ganji a ku. ⁵⁰ Amma amu ije ɔi ñ wa n fãa iyi í naa hai lele, iyi bii amanɛ í je kaa ku. ⁵¹ Amui ñ je ijei kuw̄ɛ. Hai lelei ñ kita wa. Nɔ ine iyi í ba ijeu í je fei í ne kuw̄ɛ hai tã. Ijeui í je aram. An náai ku ba ine ɲa a maa w̄ɛɔ.

⁵² Iyi Jesu í fɔ beɛbe ɲɔi Zuifu ɲa à ce si kakɔɔ jiida à waa ni, beirei n̄ɲu á ce ku na wa in̄ai araɛ ka ɲɔ.

⁵³ N̄ɔi Jesu í s̄ɔ ɲa má í ni, ntɔ ntɔ ñ wa n s̄ɔ ɲei, bii i kù ɲɔ in̄ai arai amu Amai Amanɛ walakɔ i kù mɔ n̄ɲem i kù ne kuw̄ɛ ɲa. ⁵⁴ Ine iyi í ɲɔ in̄ai aram nɔ í mɔ n̄ɲem í ne kuw̄ɛ hai tã, nɔ an j̄u hai si bale si aɔi ankãanyiu, ⁵⁵ domi in̄ai aram nii í je ije alala nɔ n̄ɲem mɔi í je inyi alala. ⁵⁶ Ine iyi í ɲɔ in̄ai aram nɔ í mɔ n̄ɲem aɔaɔ aa ka ne anu akã ka maa w̄ɛɔ. ⁵⁷ Baabai í bem wa. N̄ɲui í ne kuw̄ɛ nɔ na iriei amu mɔ ñ w̄ɛ. Beɛbe mɔi ine iyi í ɲɔm, laf̄ɛ í ne kuw̄ɛ na irim. ⁵⁸ Ije iyi í kita wa hai lelei ñ wa n fãa. Ine n̄ɲu kù je bei ije iyi bala n̄ɲe ɲa à je nɔ kù ganji à kuu. Ine iyi wa je dimii ijeu ih̄ɛ á maa w̄ɛi hee do aɔi fei.

⁵⁹ Ideu bei Jesu í kɔ ine ɲa si ile bii Zuifu ɲa à ya ce kutɔtɔ Kaperanumu.

Idei kuw̄ɛ hai tã

⁶⁰ Iyi m̄c̄ai Jesu ηau à gb̄o ideu η̄oi nkp̄o n̄ηa í ni, ideu ih̄ē í lele. Yooi á n̄o.

⁶¹ N̄o Jesu í mà iyi à wasi ku gbagba na ideu, η̄oi í bee ηa í ni, ideui í je n̄ηe bi ku koosee? ⁶² Debei, b̄eirei aa ni ηa bii ì ye amu Am̄ai Amane n̄ wa n b̄o lele ηa bii n̄ tako n̄ wa wo. ⁶³ Hundei í ya mua ine kuw̄ee, gbugb̄ai aman̄e k̄u je nk̄ama. N̄o ide iyi n̄ s̄o η̄eu wee hundei, n̄o n̄ηui í je kuw̄ee. ⁶⁴ Amma si in̄o n̄ηe ine ḡo ηa a k̄u dasi naane. Jesu í f̄o b̄eebei si na iyi í j̄ò í mà hai sintee ine ηa iyi a kaa dasi n̄ηu naane do ine iyi á na ku zamba n̄ηu. ⁶⁵ N̄o í ni má, na iyi ih̄ēi í j̄ò n̄ s̄o ηe wo n̄ ni ine ḡo k̄u w̄ee iyi á naa bi tom bii k̄u je Ilaād Baabai í j̄ò laf̄ee í naa.

⁶⁶ N̄̄oi hai waati b̄eebe m̄c̄o nkp̄e ηau à fa ara n̄ηa do anyi a ci ya tooe má. ⁶⁷ Na η̄oi í j̄ò Jesu í bee m̄c̄o maateejīe ηau í ni, in̄e m̄o ní, i k̄u waa ne ηai? ⁶⁸ N̄̄oi Sim̄o Pīee í jeaa í ni, Laf̄ee, bi yooi aa ka b̄o má. Aw̄oi ì ne idei kuw̄ee hai t̄a. ⁶⁹ Awa à dasi naane n̄o à mà kam kam iyi aw̄oi ì je Ine Kum̄a iyi í naa hai bi Ilaād. ⁷⁰ N̄̄oi Jesu í bee ηa í ni, k̄u je amui n̄ cica in̄e maatejīu ba. Do n̄ηu fei ine ak̄ã n̄ηe í je in̄ei Seetam. ⁷¹ Waat̄o idei Zudasi am̄ai Sim̄o Isikariotii wa f̄aa, si na iyi í j̄ò baa do iyi í wa si in̄oi m̄c̄o maatejīi ηau fei, n̄ηui á zambae.

7

If̄oi Jesu ηa a k̄u dasīe naane

¹ Si anyii n̄ηu, Jesu wa dabii si ilei Galilee. K̄u bi ku b̄o ikpa ilei Zudee domi Zuifu ηau à waa de ku kpa. ² N̄o wee jingaūi Zuifu ηa iyi à ya kpe jingaūi Ilei ac̄o í maai wa. ³ N̄̄oi if̄oi Jesu ηa à s̄o à ni, ne hai ih̄ē i b̄o Zudee ku ba m̄c̄oe ηa iyi à wa ikpa be a ye ice

iyi ì waa ce, ⁴domi bii amanε í bi a mà n̄ɲu bantuma kaa máa ce ngɔgɔ si asii. Bii ì waa ce dimii icε beεbe, í gbe í nyisi inε ɲa araε. ⁵À waa fɔ beεbei si na iyi í jò baa aɲa taka n̄ɲa a kù dasiε naanε. ⁶Ñɔi Jesu í s̄ɔ ɲa í ni, waatim kù to wa titã, amma inε waatiu fei í s̄ɔa n̄ɲei. ⁷Inei andunya ɲa a kaa yɔkɔ a cé ɲε, amma à cé amu domi ñ ya n ni kookoosu n̄ɲa kù s̄ɔa. ⁸Inε i bɔ jingauu, amma amu n kù wa n koo titã, si na iyi í jò waatim kù to wa. ⁹Iyi í s̄ɔ ɲa ideu í tã nɔ í gbe ilei Galilee be.

Jesu í bɔ jingau

¹⁰Iyi ifɔi Jesu ɲa à bɔ jingauu ɲɔi n̄ɲu mɔ í dede í koo do asii, kù bi a yɔɔ si bantuma. ¹¹Ñɔi Zuifu ɲau à wasi ku dedεε si waatii jingauu à waa ni, iwoi í wa.

¹²Ñɔi si zamaau inε ɲa à wasi ku fɔ idee do gundu. Inε gɔ ɲa à waa ni, inε jiidai. Nɔ inε gɔ ɲa mɔ à waa ni, iboi, wa d̄i ijuu inε ɲai. ¹³Amma kãma n̄ɲa ci ya fɔ idee do wɔkɔ domi à waa ce n̄ɲoi inε ngbo ɲau.

¹⁴Iyi inε ɲa à jε jingauu à to anini ɲɔi Jesu í koo í lɔ bantumai kpas̄ɛi Ilaaɔ be wa kɔ inε ɲa si cio. ¹⁵Ñɔi Zuifu ɲau à biti nɔ à wasi ku ni, beirei inε iyi kù bɔ cio í ce í mà kukɔi idei Ilaaɔ be ih̄.

¹⁶Ñɔi Jesu í jε n̄ɲa í ni, ciom kù jε hai si idɔm nii wa fita wa. Hai bi Ilaaɔi wa naa, n̄ɲu iyi í bεm wa. ¹⁷Inε iyi í bi n̄ɲu ku ce idɔɔbii Ilaaɔ, laf̄εε á mà bii ciom hai bi Ilaaɔi wa naa, walakɔ bii í jε ti amu takam nii. ¹⁸Inε iyi wa fɔ ide do yiikoi irii araε beεrei n̄ɲu takaei wa dε. Amma inε iyi wa dε beεrei inε iyi í bɔɔ wa, laf̄εε ntɔi í ya fɔ, ibo kãma ci ya wa siε. ¹⁹Moizii í na ɲε wooda, mà irei. Amma do n̄ɲu fei, kãma n̄ɲε kù waa jirima woodau. To, na mii í ce

ì waa de ku kpam ña. ²⁰ Nñoi zamaau í jεaa í ni, ì ne inei inəkoï ba. Yooi wa de ku kraε.

²¹ Jesu í je nña í ni, maamaake akāi ñ ce si ajoï kusimi nə inε fei í bití. ²² Amma í lasabu ña. Moizii í na ñe woodai bango ku dasi. Nñui í jə baa bii í je ajoï kusimii ì ya maa dasi ama ññe ña bango ña. Nə məm ideï bango ku dasiu kù je hai bi Moizii wa naa, hai bi bala ññe ñai. ²³ Debei, bii ì waa dasi ama ññe ña bango si ajoï kusimiu ku ba í maà beje woodai Moizi ña, na mii í ce ì ya maa mum do idəəkə ña waati iyi ñ faaba inε gə mam mam si ajoï kusimiu. ²⁴ I maà ya kiiti ngəgə si bei ì waa yəə do iju nñu akā ña, amma í ce kiituu dee dee ña.

Jesui í je inε iyi Ilaađ í cicau?

²⁵ Nñoi inei Zeruzalemu gə ña, iyi à gbə Jesu í fə bεεβε à waa ni, kù je inεeu ihēi à waa de ku kpau ya. ²⁶ Nə wee wa fə ide si bantuma nə inε gə kù ni ide gə mεε. Mà inε ngbo nwa ña à mà bebei iyi nñui í je inε iyi Ilaađ í cicau do ntə de. ²⁷ Amma bii í je inε iyi Ilaađ í cicau wa naa inε gə kaa mà hai bii á naaə wa, nə wee awa à mà hai bii inεeu ihē í naa.

²⁸ Si bei Jesu wa kə ña si cio bantumai kpasēi Ilaađ be í la wa ni, ì waa tamaa bei ì məm ñai, ì nə ì mà hai bii ñ wa n naa ña. Do nñu fei, n kù naa do yiikoi aram, amma ilu ntəi iyi inε í kù mà, nñui í bεm wa. ²⁹ Amu ñ màa, domi hai bi tεei ñ wa n naa, nñu məi í nə í bεm wa.

³⁰ Nñoi à waa de ku muu, amma inε gə kù lesie awə domi waatie kù to wa titā. ³¹ Si zamaau inε nkpə í dasie naane ñoi à ni, bii inε ihē kù je inε iyi Ilaađ í cicau, inε mmu iyi á na ku naa á yəkə ku ce maamaake ña ku re bei inεeu ihē wa ce?

À bε woo degbe kpasēi Ilaaḏ ḡa a koo a mu Jesu

³² Farisi ḡau à gbṵ bei inε ḡau à waa fṵ idei Jesu do gundu. Na nḡu, inε ngboi woo weei Ilaaḏ ḡa do Farisi ḡa à bε woo degbe kpasēi Ilaaḏ ḡa a koo a muu wa. ³³ Nḡi Jesu í sṵ ḡa í ni, waati keekei í gbe iyi an wεε do inε. Si anyiε an nyi bi inε iyi í bεm wa. ³⁴ Aa na i maa dεdεem ḡa amma i kaa yεm ḡa, domi i kaa yṵkṵ i bṵ bii an wa ḡa.

³⁵ Nḡi Zuifu ḡau à bee nḡe ide à waa ni, iwoi á bṵ iyi a kaa ka yṵṵ. Mā bi inε nwa ḡa iyi à fangaa si ilei dimi mmu ḡauí á bṵ ya. Á koo kṵ dimi mmu ḡau si cioi? ³⁶ Yoomai í ḡe yaasei ide iyi í fṵu bε si bei í ni aa ka dε nḡu amma a kaa ka yε nḡu, domi bii nḡu á wa a kaa ka yṵkṵ ka bṵ bε.

Inyii kuwεε

³⁷ Ajṵ ankāanyii jingauí í ya nε bεεrε ku re. Ajṵ nḡuu, ḡi Jesu í dede í leekí wa fṵ ide hee lele wa ni, inε iyi agbε wa kpa ku naa ku mṵ inyi bi tom. ³⁸ Inε iyi í dasim naanε fei inyii kuwεε á cā si idai lafṵε. Bεεbei kukṵi idei Ilaaḏ í ni.

³⁹ Wee idei Hundei Ilaaḏi Jesu wa fāa. Inε iyi í dasi Jesu naanε fei á ba Hundeu. Amma waati iyi wa fṵ bεεbeu Ilaaḏ kṵ na Hundεε titā si na iyi í jṵ Jesu kṵ nyisi amboeε waati bεεbε.

Inε ḡa à waa kpṵ nḡe na irii Jesu

⁴⁰ Inε ḡṵ ḡa si inṵi zamaau, iyi à gbṵ ideu ḡi à ni, inεεu ihṵ walii nlaui ntṵ ntṵ. ⁴¹ Inε ḡṵ ḡa mṵ à ni, inε iyi Ilaaḏ í cicauí. Amma inε ḡṵ ḡa à ni, beirei inε iyi Ilaaḏ í cicau á ce ku naa hai ilei Galilee. ⁴² Kukṵi idei Ilaaḏ kṵ ni inε iyi Ilaaḏ í cicau á fita wai hai si dimii Davidi? Hai Betelehemu ilui Davidi takε si á naa?

⁴³ Nɔ inɛ ɲau à waa kpɛ̃ nɲɛ na iriɛ. ⁴⁴ Inɛ ɔɔ ɲa à bi a muu, amma inɛ kãma kù lesiɛ awɔ.

Naanɛ hai dasii inɛ ngboi Zuifu ɲa

⁴⁵ Nɔi woo degbe kpasɛi Ilaaɔ ɲau à nyi bi inɛ ngboi woo weei Ilaaɔ ɲa do Farisi ɲau. Nɔi à bee ɲa à ni, na mii í ce i kù mu Jesuu wa ɲa. ⁴⁶ Nɔi woo degbe kpasɛi Ilaaɔ ɲau à jɛ à ni, inɛ kãma kù wɛɛ iyi í fɔ ide bei inɛɛu bɛ. ⁴⁷ Nɔi Farisi ɲau à bee ɲa à waa ni, to, inɛ mɔ ì jò inɛɛu í dī iju nɲɛ ɲa ya. ⁴⁸ Í gbɔ bii inɛ ngbo ɔɔ walakɔ Farisi ɲau baa inɛ akã nɲa í dasiɛ naanɛ ɲai? ⁴⁹ Amma zamaau kù mà woodai Moizi. Ilaaɔ kù ceekpe ɲa.

⁵⁰ Amma si inɔi Farisi ɲau inɛ ɔɔ í wa bɛ à ya kpoo Nikodemu. Nɲui í bɔ bi Jesu idūu wo. Iyi í gbɔ à waa fɔ bɛɛbɛ ɲoi í bee ɲa í ni, ⁵¹ wooda nwa í yɔɔda nwa ka ye taalei amanɛ hai a kù gbɔ ideɛ nɔ a kù mà mii iyi í ce? ⁵² Nɔi à beɛɛ à ni, asee awɔ takae mɔ inɛi Galileei? Cɔ si kukɔi idei Ilaaɔ sãa sãa, i kaa ye walii ɔɔ iyi í fita wa hai Galilee. [⁵³ Nɔ inɛ fei í nɛ kpasɛɛ.

8

Inaabo iyi í ce sakara

¹ Nɔi Jesu í bɔ geete iyi à ya kpe Olivie. ² Amma iju kumáɛ daadaakɔ í sinda í bɔ bantumai kpasɛi Ilaaɔ nɔ inɛ fei wa bɔ bi tɛɛ, nɔ í buba í lɔsi cio ku kɔ ɲa si. ³ Nɔi woo kɔ inɛ ɲa si wooda ɲa do Farisi ɲa à naaɔ inaabo ɔɔ wa bi tɛɛ iyi à muu si sakara ku ce. Nɔi à leekɛ si aninii zamaau. ⁴ Nɔ à sɔ Jesu à ni, Mɛɛtu, à mu abou ihɛi si sakara ku ce. ⁵ Wee Moizi í fɔ si woodae í ni dimii inaabo bɛ ihɛ̃ ka taa kuta ka kpaa. To, awɔ mɔ, beirei ì yɔɔ.

⁶ À fò bεεbei ku ba a cò laakae nò a ye taaleε. Amma Jesu í komba iri ile wa kò si ile do amaawò. ⁷ Njòì à beee à mantee nò í dede í te í s̄ò ña í ni, ine iyi kù ce dulum si inò ñje ku tako ku ta abou kuta.

⁸ Nò í komba má wa kò si ile. ⁹ Iyi à gbò bεεbe ñjòì à fita akā akā hai ine ngbo ñau hee ku bò si inei ankāanyi ñau. Í gbe Jesu ñju akā do abou si wajue. ¹⁰ Njòì Jesu í dede í te má nò í beee í ni, abooyi, iwoi à wa. Ine gò kù gbe ihē iyi wa ye taaleε má? ¹¹ Njòì abou í ni, mākòyi, baa akā ñja kù wa ihē má. Jesu í ni, amu takam mò n kaa n ye taaleε. Nεε, amma maà ce dulum má.]

Jesui í je inya kumái andunya

¹² Si anyii ñju, Jesu í ba ine ña ide ku fò má í ni, amui ñ je inya kumái andunya. Ine iyi wa toom á ne inya kumá iyi á jò ine ku ba kuwεε, kaa maa ne si ilu kuku. ¹³ Njòì Farisi ñau à s̄ò à ni, nsei ì waa jεa arae seeda. Seedaε kù je ntò.

¹⁴ Njòì Jesu í je ñja í ni, baa bii ñ wa n jεa aram seeda, ide ña iyi ñ wa n fòu fei ntòì, domi ñ mà hai bii ñ naa ñ nò ñ mà bii ñ wa n bò. Amma ñje i kù mà hai bii ñ naa hee má je bii ñ wa n bò. ¹⁵ Ñje ì ya maa ce kiiti ñai bei amanε ña à ya ce, amu n ci ya n kiiti ine kāma. ¹⁶ Amma baa bii í je ñ wa n kiiti ine ña, kiitim í s̄ia domi amu akā si an kiiti ña, Baaba iyi í bεm wa í wεε do amu. ¹⁷ À kòò si tiai wooda ñje à ni seedaì amanε minjii í je ntò. ¹⁸ Ñ wa n jεa aram seeda nò Baaba, iyi í bεm wa, ñju mò wa jεa ine ña seadam.

¹⁹ Njòì à beee à ni, iwoi Baaeu í wa. Njòì Jesu í je ñja í ni, i kù mà amu takam ña mòm hee má je Baam. Bii í je ì màm ña wo aa mà Baam nòu ña.

20 Ideu bei Jesu í fə waati iyi wa kə inε ηa si cio bantumai kpasēi Ilaaḏ bii à ya jile fiai kəletiu. Nə inε gə kù lesiε awə si na iyi í jə waatiε kù to wa titā.

A kaa yəkə a bə bii Jesu wa bə

21 Nəi Jesu í sḥ ηa má í ni, an nε nə aa na i dεdεem ηa, amma aa ku ηai si dulum du ηε. I kaa yəkə i bə bii n wa n bə ηa. 22 Si bei í ni bii nηu wa bə a kaa yəkə a bə bε nηui í jə Zuifu ηau à bee nje à waa ni, debēi á kpa araεi? 23 Nə Jesu í ni, hai ilε ihēi inε ì naa ηa, amma amu hai lelei n naa. Inε inεi andunya ηai, amma amu n kù jε inεi andunya. 24 Na ηəi í ce n ni aa ku si dulum du ηε ηa. Ntə ntə, bii i kù dasi naane ηa iyi amui n jε inε iyi Ilaaḏ í cicau aa ku si dulum du ηε ηai. 25 Nəi à beεε à ni, awəi yoo. Nəi Jesu í jε nηa í ni, n sḥ ηε tā hai sinteε. 26 Ide iyi n nε ku fə na iri nηε n yeḏ taale nηε í kpə. Amma inε iyi í bεm wa ilu ntəi, nə ide iyi n gbə hai bi tεε, nηui n wa n sisia inε ηa titā.

27 Amma waati iyi Jesu wa fə bεεbε a kù mà hee mà idei Ilaaḏ Baabai wa sḥ ηa. 28 Nəi Jesu í ni, ajə iyi aa so Amai Amanε i kəaε lele ηa, ajə nηui aa mà ηa iyi amui n jε inε iyi Ilaaḏ í cica. Nə ajə nηui aa mà ηa má iyi n kù wa n ce ngəgə do aram. Ide iyi Baaba í sḥm nηu akāi n wa n sḥ inε mə. 29 Nηu iyi í bεm wa í wεε do amu. Kù jəm amu akā domi waati kāma fei iyi á dḥa sii n ya n ce. 30 Iyi Jesu í fə bεεbε inε nkpəi í dasiε naane.

Aru ηa do inε ηa iyi à nε ara nηa

31 Nəi Jesu í sḥ Zuifu ηa iyi à dasiε naane í ni, bii ì waa jirima idem ηa ì jε məcəm ηai ntə ntə. 32 Aa mà ntə ηa nə ntəu á jə ì nε ara nηε.

³³ N̄ɔi à jεaa à ni, awau t̄okui Aburahamu ηai a kù n̄ɔ a kù jε arui inε ḡɔ aj̄ɔ k̄ama. Beirei í ce ì waa s̄ɔ wa ì ni aa ka ne ara nwa. ³⁴ N̄ɔi Jesu í jε n̄ηa í ni, nt̄ɔ nt̄ɔ n̄ wa n s̄ɔ ηei, inε iyi í ya ce dulum fei arui dulum nii í jε. ³⁵ Aru ci ya n̄ɔ ku wa kpas̄ei laf̄εε do aj̄ɔ fei, ama à bíei í ya wa be do aj̄ɔ fei. ³⁶ Na η̄ɔi í ce, bii amu Amai Ilaāɔ n̄ j̄ɔ ì ne arae, aa ne araei nt̄ɔ nt̄ɔ. ³⁷ N̄ mà iyi in̄εu t̄okui Aburahamu ηai. Amma ì waa de ku k̄pam ηa si na iyi í j̄ɔ i ci ya j̄ɔ idem ku bub̄a si id̄ɔ n̄ηε. ³⁸ Mii iyi n̄ ye bi Baam n̄ηui n̄ wa n s̄ɔ ηε, beεbei in̄ε m̄ɔ ì waa ce mii iyi baa n̄ηε í s̄ɔ ηε.

³⁹ N̄ɔi à jεaa à ni, Aburahamui í jε baa nwa. N̄ɔi Jesu í jε n̄ηa í ni, bii í jε in̄εu amai Aburahamu ηai nt̄ɔ nt̄ɔ, mii iyi Aburahamu í ce n̄ηui aa ya ce ηa wo. ⁴⁰ Amma wee nsei í ya maa de ku k̄pam ηai, amu iyi n̄ wa n s̄ɔ ηε ide nt̄ɔ iyi n̄ gb̄ɔ hai bi Ilaāɔ. Aburahamu kù n̄ɔ kù ce dimiε aj̄ɔ k̄ama. ⁴¹ Do n̄ηu fei, n̄ wa n s̄ɔ ηei, kookoosu ηa iyi baa n̄ηε í ya ce n̄ηui in̄ε m̄ɔ ì waa ce.

N̄ɔi à jεaa à ni, awa a kù jε seege ηa. Ilaāɔ n̄ηu ak̄ai í jε baa nwa. ⁴² N̄ɔi Jesu í s̄ɔ ηa í ni, bii í jε Ilaāɔi í jε baa n̄ηε aa bim ηa, domi hai bi Ilaāɔi n̄ fita wa n̄ naa ih̄ε. N̄ kù naa do aram, n̄ηui í bεm wa. ⁴³ Na mii í ce i ci ya gb̄ɔ yaasei idem ηa. I ci ya gb̄ɔ yaaseε ηai si na iyi í j̄ɔ i kaa ȳɔk̄ɔ ηa. ⁴⁴ Seetam nii í jε baa n̄ηε, n̄ ì waa bi i ce id̄ɔɔbii baa n̄ηεu. Hai sinte woo k̄pa in̄ei. Kù waa leek̄i si k̄p̄ai nt̄ɔ domi nt̄ɔ kù wa siε. Bii wa s̄ɔ ibo, í ya maa f̄oi bei n̄ηu takae í ye domi ilu iboi, n̄ baai ilu ibo feii. ⁴⁵ Amma si na iyi í j̄ɔ amu n̄ ya n s̄ɔ ηε nt̄ɔ, n̄ηui í j̄ɔ i kù waa dasim naane ηa. ⁴⁶ Yoo n̄ηei á ȳɔk̄ɔ ku ni n̄ηu í ye n̄ ce dulum. Kù wεε. Debei, na mii í ce i ci ya dasim naane ηa bii n̄ wa n

sō ηε ntō. ⁴⁷ Inε iyi í je ti Ilaaḏ nηui í ya gbō idei Ilaaḏ. Si bei inε i kù je tεε ηa nηui í jò i ci ya gbō ideε ηa.

Jesu do Aburhamu

⁴⁸ Nḗi Zuifu ηau à sō Jesu à ni, debei awa à ne ntō si bei à ni awōu inei Samarii, nō ì ne inei inḗoko. ⁴⁹ Nḗi Jesu í je ηḗa í ni, n kù ne inei inḗoko. Baam nii ñ wa n saalu, amma inε i kù waa saalum ηa. ⁵⁰ N kù wa n de beereí aram. Inε gḗi wa dede beerem, nηui í nḗ í je woo kiiti. ⁵¹ Ntō ntō ñ wa n sō ηei, inε iyi wa jirima idem lafḗε kaa ku pai.

⁵² Nḗi Zuifu ηau à sḗḗ à ni, bebei à mà iyi ntō ntō ì ne inei inḗokoi, domi Aburhamu í ku nḗ walii ηau mḗ à ku, nḗ awḗ ì ni inε iyi wa jirima ideε kaa ku pai. ⁵³ Bala nwa Aburhamu í ku. Mà ì tamaa awḗ ì la ì rooi? Nḗ walii ηau mḗ à ku. To, yooi awḗ ì waa tamaa ì je.

⁵⁴ Nḗi Jesu í je ηḗa í ni, bii amui ñ wa n de beereí aram, beere ngbei. Inε iyi wa de beerem nηui í je Baam, inε iyi inε ì ni í je Aḗ Lafḗε nηε. ⁵⁵ Do nηu fei, i kù màa ηa, amma amu ñ màa. Bii ñ ni n kù màa, ñ je ilu iboi bei inε mḗ. Amma amu ñ màa nḗ ñ wa n jirima ideε. ⁵⁶ Aburhamu, bala nηeu, í wεεḗ inḗ didḗ nla nla si bei á na ku ye kunaam. Í nḗ í yḗḗ. Iyi í yḗḗ nḗ inḗe í dḗ. ⁵⁷ Nḗi Zuifu ηau à sḗḗ à ni, i kù to adḗ ciitaa titā, nḗ beirei ì ce ì ye Aburhamu. ⁵⁸ Nḗi Jesu í ni, ntō ntō ñ wa n sō ηε, ñ wεε mḗm wo hai waati iyi a kù bí Aburhamu. ⁵⁹ Nḗi à tasi kuta à waa bi a taa, amma Jesu í manji í fita hai kpasḗi Ilaaḗu í ne.

9

Jesu í jò inε gḗ iyi à bí fεεju í ye ilu

¹ Iyi Jesu wa ne ηοι ί ye ine gο iyi à bí fεεju. ² Nο mοcοε ηα à beεε à ni, Mεεtu, na mii ί ce à bí inεεu ihē fεεju. Na irii dulum dεei de, mà na irii dulum dii iyeò baae ηai.

³ Nοι Jesu ί je nηa ί ni, kù je na iyi ί jò ί ce dulum, kù nο kù je na iyi ί jò iyeò baae ηa à ce dulum. Í fεεjue dei ku ba a ye yaase bei Ilaaḏ wa ce ice sie. ⁴ Dasā kù ne bei aa ka ce iyi a kù ce icei ine iyi ί bem wa. Idū ί maai wa si bii ine gο kaa yəkō ku ce ice. ⁵ Waati iyi n wa si andunya fei amui n je inya kumái andunya. ⁶ Iyi Jesu ί fο beεbe ί tā ηοι ί tu antο ί takie do sāa ί daa fεεjuu si ijue. ⁷ Nοι ί sḵo ί ni, koo wεεju si inyii fatamai Siloe. (Yaasei iriu bei ί je ku bè.) Nοι fεεjuu ί koo ί wεεju nο ί baa wa ye ilu bebei.

⁸ Kpaasie ηa do ine ηa iyi à yḵo ί ya maa bara wo à ni, kù je məkō iyi ί ya buba ku maa barau mbe ya. ⁹ Ine gο ηa à ni, nηui. Ine gο ηa mο à ni, kù je nηu, à jḵ njei. Nοι inεεu takae ί ni, amu mbe. ¹⁰ Nοι ine ηau à beεε à ni, beirei ί ce ijue ί ci. ¹¹ Nοι ί sḵ ηa ί ni, ine iyi à ya kpe Jesuu bei ί tu antο si sāa ί sisaam si iju nο ί sḵm ί ni n bḵ fatamai Siloe n koo n wεεju. Nοι iyi n koo n wεεju gbakā n ye ilu. ¹² Nο à beεε à ni, iwoi inεεu ί wa. Nο ί ni, n kù mà.

Farisi ηa à waa bee fεεju iyi ί ba iriu ide

¹³⁻¹⁴ Wee ί ko ajḵi kusimii Jesu ί taki sāa do antο ί jò inεεu ί yeò iluu. Nοι à gbā inεεu à bḵḵe bi Farisi ηau. ¹⁵ Nοι Farisi ηau mο à beεε bei ί ce ί yeò ilu. Nο ί je nηa ί ni, Jesui ί daam sāa si iju ί ni n koo n wεεju. Iyi n wεεju nο n ye ilu.

¹⁶ Nοι Farisi ηau gḵgḵ ηa à ni, ine iyi ί ce iceu be kù naa hai bi Ilaaḏ, ḵomi kù waa jirima ajḵi kusimi. Amma ine gο ηa mο à ni, beirei ilu dulum á ce ku

yəkə ku ce dimii maamaakeu ihē. Nə kakəw í ləsi anini n̄ja.

17 N̄jɔi à bee fɛɛjuu má à ni, si kuyei awɔ takae ni, beirei ì yəw, awɔ iyi í j̀̀ ò yɛ ilu. Nə í ni, waliii.

18 Amma inɛ ngbo n̄au a k̀̀ k̀̀ dasi naanɛ iyi inɛɛu í jɛ fɛɛju wo í bei wa yè̀̀ ilu nsei. N̄jɔi à koo à bee iyè̀̀ baasɛ n̄a 19 à ni, ama n̄jɛui ihē? Nə ntɔ ntɔ do fɛɛjuì ì buu bɛ n̄a? Nə beirei í ce wa yɛ ilu nsei.

20 N̄jɔi baasɛ n̄au à ni, à mà iyi ama n̄wai nə do fɛɛju m̀̀i à búu. 21 Amma a k̀̀ k̀̀ mà bei í ce wa yɛ ilu si nsei, a k̀̀ k̀̀ nə a k̀̀ k̀̀ mà inɛ iyi í c̀̀aa ijue. N̄ju takae í la, i beee, á s̄̀ n̄jɛ do arae. 22 À fɔ beebɛi si na iyi í j̀̀̀ à waa ce n̄joi inɛ ngboi Zuifu n̄au. À waa ce n̄jo n̄jai si na iyi í j̀̀̀ à ce anu ak̄̄ t̄̄ à ni inɛ iyi í jesi iyi Jesu í jɛ inɛ iyi llaaɔ́́ í cica a kaa jɛ laf̄̄ɛ ku naa ile bii à ya ce kutɔtɔw n̄ja má. 23 N̄jɔi í ce à ni n̄ju takae í la, a beee.

24 N̄jɔi Farisi n̄au à kpe inɛɛu má à s̄̀w à ni, fɔ ntɔ na llaaɔ́́. Awa à mà iyi inɛɛu ilu dulum nii. 25 N̄jɔi í jɛ n̄ja í ni, amu de n k̀̀ k̀̀ mà dulum ku jɛi n̄jɛ. N̄ jɛ fɛɛju wo amma nsei n̄ wa n yɛ ilu. Andi iyi n̄ mà mbɛ. 26 N̄jɔi à beee à ni, beirei do beirei í ceɛɛ. Beirei í ce í c̀̀ ijue. 27 Nə í ni, n̄ s̄̀ n̄jɛ t̄̄, i k̀̀ k̀̀ gbɔ bei n̄ fɔ n̄ai. Beirei í ce ì waa bi i gbəw má n̄a. Mà in̄jɛ m̀̀ ò waa bi i jɛ m̄̀cɔɛ n̄ai de.

28 N̄jɔi à buu à ni, awɔi ì jɛ m̄̀cɔɛ bɛ mɛɛ. Awau m̄̀cɔi Moizi n̄ai. 29 Awa à mà iyi llaaɔ́́ í ba Moizi ide ku fɔ wo, amma inɛɛu bɛ awa a k̀̀ k̀̀ mà hai bii í naa.

30 N̄jɔi inɛɛu í ni, to, ide n̄jɛu bei í bitim iyi i k̀̀ k̀̀ mà hai bii í naa n̄a. Do n̄ju fei, n̄jɛi í j̀̀̀ n̄ yɛ ilu. 31 Awa de à mà iyi llaaɔ́́ ci ya gbɔ ide i ilu dulum n̄a, í gbɛ inɛ n̄a iyi à waa jirimae nə à waa ce idəwbiɛ, ide i laf̄̄ɛ n̄ai í ya gbɔ. 32 Ajɔ k̄̄ma inɛ gɔ k̀̀ k̀̀ gbɔ bii à c̀̀ ijui inɛ iyi

à bí do fεεju. ³³ Bii kù jε hai bi Ilaađi inεεu be í naa kaa yókò ku ce nkāma.

³⁴ Nđi à sđò à ni, si dulum nii à bíε mam mam. Ì tamaa awói aa kò nwa si cio? Nđi à ganjje ku naa ile bii à ya ce kutótò nja nja.

Hai dasi Jesu naane ηa à yei bei fεεju ηa

³⁵ Iyi Jesu í gbò à lele inεεu ηđi í koo í yòó í beε í ni, i dasi Amai Amanε naane? ³⁶ Nđi inεεu í ni, mókòyi, yooi í jε Amai Amanε ku ba n dasie naane. ³⁷ Nđi Jesu í ni, amu iyi ì waa yeu ihē mbe, amui ñ wa n baε ide ku fò. ³⁸ Nò í ni, ñ dasie naane Lafēε. Nđi í gule si wajuε.

³⁹ Nđi Jesu í ni, na irii kiitii ñ naa si andunya ku ba fεεju ηa a ye ilu, nò inε ηa mò iyi à waa ye ilu a fεεju. ⁴⁰ Nđi Farisi gò ηa iyi à wa beu à gbò ideu ηđi à beε à ni, awa mò fεεju ηai? ⁴¹ Nđi Jesu í sđ ηa í ni, bii ì jε fεεju ηa, i kù nε taale ηa. Amma si bei ì ya wεε si inε ì waa ye ilu ηa, nηui í jò ì wa si dulum hee nsei ηa.

10

Məndai angudā ηa do woo degbe

¹ Jesu í ni, ntò ntò ñ wa n sđ ηei, inε iyi í lò aroi angudā ηa nò kù lò hai andεε, bii í koo í gū idi í bei í lò, lafēε ile bata ngbai. ² Amma inε iyi wa lò hai do andei aroi angudā ηau, lafēεi í jε woo degbe angudā ηau. ³ Woo degbe arou í ya cíaai, nò angudā ηau à ya gbò imuε. Nò ku kpe angudāε ηa do iri nja akā akā ku fitaò ηa waduude. ⁴ Waati iyi í fitaò aηa fei waduude nò ku cua nja a maa tooε domi à mà imuε. ⁵ A kaa jε a too inε njoò gò, amma aa sa ku jì hai bi tεε domi a kù mà imuε.

6 Jesu í kpa n̄ja m̄ndau be amma a kù gb̄o yaaseε.

Jesui í je woo degbe jiida

7 N̄oi Jesu í s̄o ña má í ni, ñ wa n s̄o ñei, amui ñ je andei aroi angudã ñau. 8 Baai amu baasi inε ña iyi à cuam wa fei ile bata ngba ñai, amma angudã ñau a kù gb̄o ide ñja. 9 Amui ñ je andε. Inε iyi í l̄o wa do bi tom fei á ba faaba. Á l̄o, á n̄o ku fita, n̄o á ba bi ku je. 10 Ile n̄je ci ya naa kaa ku ce ile n̄o ku kpa n̄o ku beje. Amma amu ñ naai ku ba inε ña a ba kuwεε n̄o a n̄o jiida jiida.

11 Amui ñ je woo degbe jiida. Woo degbe jiida í ya jesi n̄ju ku kui na irii angudãε ña. 12 Amma woo ce gaan̄oma kù je woo degbe. Si bei angudã ñau a kù je titeε, bii í h̄õnnε muusu nla wa naa á j̄ò angudã ñau ku sa, n̄o muusu nlau ku mu angudã ñau n̄o iyi à gbe ñau a fangaa. 13 Á sai domi na fiai wa ce icε, kaa ne araarei angudã ñau. 14-15 Amui ñ je woo degbe jiida. Si bei Baam í m̄am n̄o amu m̄o ñ m̄aa, beεbe m̄oi ñ m̄a angudãm ña n̄o aña m̄o à m̄am, n̄o ñ jesi n ku na iri ñja. 16 N̄o ñ ne angudã ḡo ña má iyi a kù wa si arou ih̄ε. Kù ne bei an ce iyi n kù naaò ña wa. Aa n̄o a gb̄o imum n̄o añaò ti tako ñau fei a je gaa akã, woo degbe m̄o akã.

17 Baaba í bim si na iyi í j̄ò ñ jesi n ku. An ku n̄o an j̄i má. 18 Inε kãma kaa ȳok̄o ku nya hundem. Amma amu takam nii an nyaa. Ñ ne yiiko iyi an na hundem, n̄o ñ ne yiiko iyi an gbaaò má. Beεbei Baam í dasim ku ce.

19 Iyi í f̄o beεbe, ñoi Zuifu ñau à nyi à kp̄ε má na irii ideu. 20 Inε ḡo ña à ni, í ne inei in̄ōkoi. S̄umui. Na mii í ce ì waa gb̄o ideε ña m̄om. 21 N̄o inε ḡo ña m̄o à

ni, ine iyi í ne inei inəko ci ya fə ide be ihē. Ine iyi í ne inei inəko á yəkə ku cɪ ijui fεεju ŋa?

Zuifu ŋau à kəsi Jesu

²² Waati í to iyi aa ce jingau gə Zeruzalemu iyi à ya ni Kpasēi Ilaaḍ ku teese. Waati beεbe sukui tūtūi.

²³ Nə Jesu í wa bantumai kpasēu wa ne ikpa akāi ileu iyi aa ya kpe bantumai Salomə. ²⁴ Nəi Zuifu ŋau à kaakoε à beεε à ni, hee waati yoomai aa jə sika iyi à wεεò ku kpa iri. Bii awəi ì je ine iyi Ilaaḍ í cicau ntə ntə, sḵ wa sāa sāa.

²⁵ Nəi Jesu í je ŋa í ni, n sḵ ŋe tā, amma i kù dasim naane ŋa. Ice iyi n wa n ce ŋui wa jea ine ŋa seεdam. N wa n cooi do irii Baam. ²⁶ Amma i ci ya dasim naane ŋa domi i kù wa si inəi angudām ŋa.

²⁷ Angudām ŋa à ya gbə ide ku fəm. N mà ŋa nə à ya maa toom. ²⁸ Nə n mu ŋa kuwεε hai tā, a kaa ku ajə kāmā, nə ine gə mə kaa yəkə ku lakati ŋa hai si awəm pai. ²⁹ Baam nii í muum nə í la í re ine fei. Ine gə kù wεε iyi á yəkə ku lakati ŋa hai si awəi Baam. ³⁰ Nə amu do Baam fei akāi.

³¹ Iyi Zuifu ŋau à gbə beεbe ŋəi à tasi kuta à waa bi a taa má. ³² Nəi Jesu í sḵ ŋa í ni, do gbugbāi Baam n ce ice jiida nkpə si waju ŋε. Na ice yoomai ì waa bi i tam kuta ŋa. ³³ Nəi Zuifu ŋau à jeaa à ni, a kù waa bi ka tae kuta na ice jiida ŋau, amma si na iyi í jə ì waa bu Ilaaḍi, domi awəu amanēi nə ì waa bi i ce arae Ilaaḍ.

³⁴ Nəi Jesu í ni, à kə ide gə si tiai wooda ŋε. Ideu wa fə idei amanē ŋa, í ni, inε amanē ŋa, inε mə Ilaaḍi.

³⁵ Nə Jesu í sḵ ŋa má í ni, à mà iyi kukəi idei Ilaaḍ ntəi wa fə do ajə fei. To, si ideu ihē Ilaaḍ takae wa kpe ine ŋa iyi à gbə ideεu Ilaaḍ, ma irei. ³⁶ Bii beεbei, beirei í

ce ì ni n̄ wa n bu Ilaaḏ ḡa si na iyi í jò n̄ ni amuu Amaí Ilaaḏi. Nò amu takam m̄ Baabai í cicaam n̄ í b̄em wa si andunya. ³⁷ Bii n kù wa n ce icei Baam í maḏ dasim naane ḡa. ³⁸ Amma bii n̄ wa n coo, baa bii í kù dasim naane ḡa, í dasi icem naane ku ba í mà s̄aa s̄aa ḡa iyi Baaba í wa sim n̄ amu m̄ n̄ wa si Baaba.

³⁹ Iyi à gb̄ b̄eḡe ḡai à waa de kp̄a má a ba a muu, amma Jesu í gb̄ si ḡa, ⁴⁰ n̄ í nyi icei idoi Zuud̄e má bii Zāa í tako í dasi ine ḡa inyiu. Tengí bei í koo í wa, ⁴¹ n̄ ine nkp̄ó í b̄o bi t̄e. ḡai ine ḡa à ni, Zāa kù ce maamaake k̄ama, amma ide iyi í f̄o si ḡamei ine eu ih̄ fei nt̄oi. ⁴² Nò ine nkp̄ó nkp̄ó í dasi e naane tengi b̄e.

11

Ikuí Lazaa

¹ M̄k̄o ḡo iyi à ya kpe Lazaa kù waa ne baani. Betanii í j̄e ilu e, n̄ ilu í Maari do Maata m̄m b̄e.

² Lazaa w̄eḡi ḡai. Maariui í j̄e inaabo iyi á na ku f̄asi tulare si is̄eí Jesu n̄ ku gb̄aa do ntoí iri e.

³ ḡai w̄eḡi minjii Lazaa ḡau à samba si Jesu anu à ni, Laf̄e, kpaasi j̄ida e kù waa ne baani.

⁴ Iyi Jesu í gb̄ ideu ḡai í ni, b̄̄ou kaa kpa a, amma na irii b̄̄ou ine ḡa aa ye amboei Ilaaḏ do ti amu iyi n̄ j̄e Ama e.

⁵ Wee Jesu í bi Maata do if̄e do w̄eḡi ḡa Lazaa.

⁶ Baa do iyi í gb̄ baani hai nei Lazaa, í ce aj̄o minji má ilu bii í wau. ⁷ Si anyi e n̄ í s̄o m̄c̄e ḡa í ni, ka nyi il̄eí Zudee má. ⁸ ḡai m̄c̄e ḡa à ni, M̄e tu, si aj̄o minjiu ih̄ bei à bi a t̄e kuta, n̄ ì waa bi í nyi b̄e má?

⁹ ḡai Jesu í bee ḡa í ni, aj̄o ak̄a l̄e eu feloi í ne. Kù j̄e maateeji ba. Bii ine ḡo wa ne das̄a kaa koose domi

wa ye inya kumái andunya. ¹⁰ Amma ine iyi wa ne idũ á koose domi inya kumá kù wεεa.

¹¹ Bεεbei Jesu í sō ηa. Nō í fō má í ni, kpaasi nwa Lazaa wa sí njooi mεε, amma an koo n jũu. ¹² Njoi mōcœ ηau à sōo à ni, Lafēε, bii í je wa sí njooi í sía. Á ba iri. ¹³ Wee ikui Lazaaí Jesu í fāa, amma aηa à tamaa bei ideí njoo alalai í fāa. ¹⁴ Na ηoi í jò Jesu í sō ηa do yaaseé í ni, Lazaa kù wεε. ¹⁵ Amma na iri nηei ñ wεεð ino didō si na iyi í jò n kù wa be hee n jò ku ba iri. Bεbei nηu be á jò í dasim naane ηa. I ne ka bō bi tεε. ¹⁶ Njoi Tomaa iyi à ya kpe Sikàu í sō mōcō kpaasie ηa í ni, to, i jò ka koo ka ku do Mεetu ajō.

Jesui í je kujji iku ηa nō nηui í je kuwεε

¹⁷ Njoi Jesu do mōcœ ηau à bō Betani be. Iyi à to, à koo à ba à si Lazaa tā hee í ce ajō mεε. ¹⁸ Wee kujji Betani do Zeruzalēmu kù re kilo mεeta. ¹⁹ Nō hai Zeruzalēmu be Zuifu nkpō gō ηa mō à naa bi Maata do Maari à naa ku ce ηa fōo si bei wecí nηa kù wεε.

²⁰ Iyi Maata í gbō Jesu wa naa, ηoi í bō ku koε. Amma Maari wa buba kpasē. ²¹ Njoi Maata í sō Jesu í ni, Lafēε, bii í je ì wa ihē wo wecím kaa ku. ²² Amma ñ mà baa nsei mii iyi aa tōo Ilaaō fei á muue. ²³ Njoi Jesu í sōo í ni, wecíε á jī wa má. ²⁴ Njoi Maata í ni, ntai, ñ mà iyi ajoi ankāanyi iku ηa aa jī hai si bale. Nηu mō á jī ajō nηu be.

²⁵ Njoi Jesu í sōo í ni, amui ñ je kujji iku ηa nō ñ je kuwεε. Ine iyi í dasim naane á maa wεei baa bii í ku. ²⁶ Nō ine iyi í wεε nō í dasim naane kaa ku ajō kāma. Ì dasi ideu be naane? ²⁷ Nō Maata í jεaa í ni, oo Lafēε, ñ dasi naane iyi awōi ì je Kirisi, Amaí Ilaaō, iyi à ni á na ku naa si andunya.

Jesu wa kpata

²⁸ Iyi Maata í fə bεεβε í tā ηοι í koo í kpe Maari ifəε wa í sō do gundu í ni, Mεetu í to wa, wa kpeε.

²⁹ Iyi Maari í gbə bεεβε ηοι í dede do saasa í bə bi tεε.

³⁰ Wee Jesu kù lə wa inə ilu titā, amma í wa tengi bii Maata í kòou. ³¹ Zuifu ηa iyi à bə Maari ku ce fəo kpasεε, à ye í dede í fita do saasa. Nəi à tooε. À tamaa wa bə ku kpata bi balεui.

³² Nəi Maari í to bii Jesu í wau. Iyi í yəo ηοι í sεεbata si wajue í sō í ni, Lafεε, bii ì wa ihε wo wecīm kaa ku. ³³ Iyi Jesu í ye wa kpata nə Zuifu ηa mə iyi à tooε wau à waa kpata, ideu í fə inəε jiida jiida hee wa yaya.

³⁴ Nəi í bee ηa í ni, iwoi ì suu ηa. Nə à sō à ni, Lafεε, naa cə. ³⁵ Nəi Jesu í kpata. ³⁶ Nηui í jə Zuifu ηau à ni, i cə zaka bei í buu. ³⁷ Amma gəgə ηa à ni, inεeu ihε í jə fεεju ηa à ye ilu. Kaa yəkə ku ganji Lazaa ku maà ku wo?

Kujfi Lazaa hai si bale

³⁸ Nəi inə ku fəu í jə Jesu í yaya má, nə í bə bi balεu. Wee balεu si ləomai iri kuta gəi í wa nə à dī andεε do kuta nla gə má. ³⁹ Nəi Jesu í ni, i tale kutau hai bε ηa. Amma Maata wecīi inε iyi í kuu í sō í ni, Lafεε, bii í wa í sāmi wa nu tā domi hai waati iyi à dasiε bale í to ajə mεε wa nnyi. ⁴⁰ Nəi Jesu í beεε í ni, i jə n sōε n ni bii ì dasim naane aa ye amboei Ilaađ mεε.

⁴¹ Si anyiε ηοι à tale kutau hai bε. Nə Jesu í wu iju lele í ni, Baam, n wa n saabuε si na iyi í jə ì gbə kutəom. ⁴² Amu takam n mə iyi waati kāma fei ì ya maa gbə idem, amma n fə bεεbei na inε ηa iyi à waa leekī ihε ku ba a dasi naane iyi awəi ì bεm wa. ⁴³ Iyi í fə bεεβε í tā ηοι í la hee lele í ni, Lazaa, fita wa hai

βε. ⁴⁴ N̄oi í fita wa hai in̄o bal̄eu do ac̄o iyi à woð aw̄æ ηa do is̄εε ηa do irīε. N̄oi Jesu í ni, i f̄ūu i j̄ò ku ne ηa.

In̄e ηa à waa busi n̄je a ba a kpa Jesu

⁴⁵ N̄oi Zuifu ηa iyi à naa bi Maariu, nkp̄o n̄ηa í dasi Jesu naan̄e iyi à ye mii iyi í ce. ⁴⁶ Amma ḡoḡo ηa à nyi à koo à s̄õ Farisi ηau mii iyi Jesu í ce. ⁴⁷ N̄oi in̄e ngboi woo weei Ilaaḏ ηau do Farisi ηau à t̄at̄o in̄e ngboi woo ce kiiti ηau m̄o à bee n̄je à waa ni, beirei aa ka ce. In̄εeu wee í wasi maamaake nkp̄o nkp̄o ku ce. ⁴⁸ Bii à j̄ò wa ce beεβε wa koo in̄e fei á na ku dasīe naan̄e. N̄o in̄ei Romu ηa aa naa a l̄εge kpas̄īi Ilaaḏ, n̄o a ko dimi nwa.

⁴⁹ Amma Kaifu iyi í je woo wee nla si ad̄õ n̄ηu βe, í wa in̄o n̄ηa, n̄o í s̄õ ηa í ni, i k̄u mà nk̄ama ηa. ⁵⁰ I k̄u mà ηa iyi aran̄f̄aani n̄wai in̄e ak̄a ku ku si agbei dimi nwa ηa? Si beεβε dimi n̄wau fei kaa ce nfe má. ⁵¹ Wee, ide iyi í f̄ou βe, k̄u je hai si lasabui n̄ηu takaei wa naa. Amma si na iyi í j̄ò í je woo wee nla si ad̄õ n̄ηu, na ηoi í j̄ò í ce walīi Jesu ku ku si agbei dimii Zuifu ηa. ⁵² K̄u n̄o k̄u je si agbei āηa ak̄ai á ku, amma á kui ku ba k̄u j̄ò amai Ilaaḏ ηa iyi à wa bii fei a je ak̄a.

⁵³ N̄oi í j̄ò hai aj̄o n̄ηu à waa busi n̄je a ba a kpa Jesu. ⁵⁴ Na ηoi í j̄ò Jesu ci ya maa dabii si in̄oi Zuifu ηau má si bantuma, amma í ne hai βe í b̄o ile iyi í wa k̄ok̄oi gbabua ḡo si ilu ḡo iyi à ya kpe Efaraimu. N̄ηu do m̄ac̄e ηa à koo à buba ilu βe.

⁵⁵ Wee j̄ingaūi Zuifu ηa iyi à ya kpe Iku ku kua í maai wa. N̄o hai il̄εko ηa in̄e nkp̄o í b̄o kuwee ku ce Zeruzal̄emu ku ba a má hee j̄ingaūu ku maà to wa. ⁵⁶ N̄oi à waa d̄ede Jesu, n̄o à leek̄i bantumai kpas̄īi Ilaaḏ à bee n̄je à waa ni, beirei ì waa lasabu ηa. Ma k̄u waa naa j̄ingaūi ya. ⁵⁷ Wee in̄e ngboi woo weei

Ilaaḥ ḡa do Farisi ḡa à na wooda à ni bii inε ḡo í mà bii Jesu í wa ku sḥ aḡa a koo a muu.

12

Maari í fāsi tulare si isei Jesu

(Cḡ Matie 26:6-13; Maaku 14:3-9)

¹ Si aḡo mεεfa iyi í gbe jingauu Iku ku kuau ku bei ku to wa, ḡoi Jesu í bḡ Betani. Bei Lazaa inε iyi Jesu í ḡi hai si balεu í wa. ² Ilu bei à cea Jesu ije wa je. Maata wa gbḡ ḡḡa ḡo Lazaa í wa si inḡ ḡḡa. ³ Wee Maari í nε tularei fia nkpḡ ḡo iyi à ce do ikpoi naadi alala, zakai bubui kilo. ḡoi í koo í soo í naa í fāsi isei Jesu, ḡo í gbāa do ntoi iriε. ḡoi inunui tulareu í gba kpasεu fei.

⁴ ḡoi inε akāi mḡcḡi Jesu ḡau iyi à ya kpe Zudasi Isikariḡti inε iyi á zambaεu í ni, ⁵ fia tulareu ihē á yḡkḡ ku to fia í cεi adḥ akā. Na mii í ḡḡ a kù taa ka kpḡa ilu are ḡa fia. ⁶ Iyi wa fḡ bεεbε kù je wa ce araarei ilu are ḡau fa, amma si na iyi í ḡḡ í je ile dei. ḡḡi í ya maa mu bḡḡoi fia ḡḡau, ḡo í ya maa ce ilei fia iyi à ya dasiu. ⁷ Amma Jesu í ni, ḡḡ abou si laakaε. Amui í ḡilεa ku ba ku fāsīm a bei a sim. ⁸ Waati kāma fei aa nε ilu are ḡa si inḡ ḡḡε, amma amu i kaa nεm do aḡo fei ḡa.

À waa dε kpāa a kpa Lazaa

⁹ Zuifu nkpḡ í gbḡ iyi Jesu í wa Betani, ḡo à bḡ bε. Kù je na Jesu ḡḡu akā, amma à waa bi à ye Lazaa iyi Jesu í ḡi hai si balεu. ¹⁰ Amma inε ḡḡoi woo weei Ilaaḥ ḡau à waa busi ḡḡε a ba a kpa Lazaa mḡ, ¹¹ domi na iriei Zuifu nkpḡ ḡo ḡa à fita hai bi tu ḡa à dasi Jesu naanε.

Jesu wa lo ino ilu Jeruzalemu
(Cɔ Matie 21:1-11; Maaku 11:1-11; Luku 19:28-40)

¹² Iju kumáε η̄oi zamaa iyi í naa jingauu í gbɔ iyi Jesu wa naa Zeruzalemu. ¹³ N̄oi à so wuai kpakpa à waa bɔ ku koε. À d̄ɔ anu hee lele à waa ni, à waa saabuε. Āɔ Laf̄εε ku weεε, awɔ iyi ì waa naa do iriε. Ilaāɔ ku weεε, awɔ Ilaalui Izireli *. ¹⁴ Jesu wee í ba ama gbankεε gɔ wa gũ. Bεεbei í ce si bei kukɔi idei Ilaāɔ wa fɔ í ni,

¹⁵ I maà ce njo, inε inei Sīɔ̄ η̄a.

I cɔ ilaalu n̄ηε í gũ ama gbankεε, wa naa.

¹⁶ Ide η̄au be m̄ɔcɔi Jesu η̄au a kù gbɔ yaaseε waati bεεbe, amma waati iyi í nyi lelei Āɔ do amboεε, à ye gigi iyi mii η̄au fei à k̄ɔ si kukɔi idei Ilaāɔ na iriε, à nɔ à ceaa fei ndεε.

¹⁷ Inε η̄a iyi à wa bε do Jesu ajɔ waati iyi í kpe Lazaa í j̄uu hai si balεu, āηa fei à waa sisia inε η̄a mii iyi Jesu í ce. ¹⁸ N̄oi í j̄ɔ zamaau fei í bɔ ku koε bεεbe domi à gbɔ baau maamaake iyi í ceu. ¹⁹ Na n̄ηu, Farisi η̄au à fɔ āηa duus̄ɔ̄ à waa ni, i kù ye à m̄ɔngɔ inεεu ih̄ei mam mam? Wee inei andunya η̄a fei à waa tooε.

Gēreki gɔ η̄a à waa dε Jesu

²⁰ Wee Gēreki gɔ η̄a à wa si inɔi inε η̄a iyi à naa Zeruzalemu Ilaāɔ ku gulea waatii jingauu. ²¹ N̄oi à bɔ bi Filipu inei Besaida si ilei Galileeu, à ni, m̄ɔk̄ɔ̄yi, à waa bi Jesu ku ye.

²² N̄oi Filipu í koo í s̄ɔ̄ Anderee, nɔ Anderee do Filipu à koo à s̄ɔ̄ Jesu. ²³ N̄oi Jesu í s̄ɔ̄ η̄a í ni, awaati í to m̄be bei bii inε η̄a aa ye amboei amu Amai Amanε.

* **12:13** à waa saabuε Do feei gēreki hozanai à ya ni.

24 Ntə ntə ñ wa n sō ñei, bii ijui iya kù cuku si ilē kù ku, n̄ju akāi á maa wēē. Amma bii í ku á bí iju nkpə nkpə. 25 Ine iyi í bi kuwēēē á na ku kuāē. Ine mō iyi kù saalu kuwēēē ngəgə, səlui kuwēē hai t̄ai laf̄ēē wa ce. 26 Ine iyi í wēē na irim ku toom wa. Nō bii ñ wa, bei laf̄ēē mō á wa. Bii inē gə í wēē na irim, Baam á cea laf̄ēē bēēē.

Jesu wa fə idei ikue

27 N̄joi Jesu í ni, nsei inəm í fə j̄ida j̄ida. N kù mà baa bèirei an fə. Mà n t̄ə Baaba ku nyam si wahala iyi á bam nsei ih̄ei ya. Aawo, n kaa n ce bēēē domi na n̄jui í j̄ò ñ naa. 28 Baaba, j̄ò iriē ku nē bēēē. Iyi Jesu í fə bēēē ñoi à gbə ide ku fə gə wa hai lele í ni, ñ j̄ò ñ nē bēēē t̄a n̄o an j̄ò ku k̄ōsi má. 29 Iyi inē ña iyi à wa bēu à gbə ide ku fəu, ñoi à ni, kulai ij̄i. N̄joi inē gə ña mō à ni, amaleka ḡoi wa baa ide ku fə.

30 Nō Jesu í s̄ō ña í ni, kù j̄e na irim nii à gbə ide ku fəu bē, amma na iri n̄joi. 31 Nsei aj̄o í to wa mbē si bii Ilaađ á kiiti inēi andunya ña. Bēēēi aa lele Seetam ilaalui andunya. 32 Waati iyi aa som hai ilē a k̄am lele, waati bēēēi an fa inē fei wa bi tom. 33 Si ideu bē Jesu wa sisi yaase bei n̄ju á kui. 34 N̄joi zamaau í s̄ō í ni, à gbə si t̄iai wooda nwa iyi inē iyi Ilaađ í cicau á maa wēēi hee do aj̄o fei. Bèirei í ce ì waa ni kù nē bei á ce iyi a kù so Amai Amanē hai ilē a k̄āē lele. Yooi í j̄e Amai Amanēu.

35 N̄joi Jesu í s̄ō ña í ni, í gbe keeke iyi inya kumá kaa wa anini n̄jē má. Í s̄ia i ya maa nē si waati iyi ñ nē inya kumá ña ku ba ilu kuku ku mađ na ku boe n̄jē, domi inē iyi wa nē si ilu kuku ci ya mà bii wa b̄o. 36 Na n̄ju, i dasi inya kumá ña n̄aē waati iyi ñ n̄o ña ku ba i j̄e amai inya kumá ña.

Zuifu ŋa a kù dasi Jesu naane

Iyi Jesu í fò bεεβε í tā ŋai í dede hai ino ŋa í ne í koo í manji. ³⁷ Baa do iyi í ce maamaake nkpɔ fei si waju ŋa a kù dasiε naane. ³⁸ Bεεbei ide iyi walii

Ezai í fɔu í ce. Í ni,

Lafēε, yooi í dasi waazo nwa naane.

Mà bi yooi Lafēε í nyisi gbugbāε.

³⁹⁻⁴⁰ Walii Ezai í fò má í ni,

Ilaaɔ́ í fεεju ŋa,

Ku ba a maà ye ilu.

Nɔ́ í jò idɔ ŋa í le

Ku ba a maà mà do bisi ŋa.

Í ce bεεbei ku ba a maà na a kpaasi idɔ nɔ ŋu ku jò
a ba iri.

Ŋai í jò a kù yɔkɔ a kù dasi naane. ⁴¹ Ezai í fò bεεbei si na iyi í jò í ye amboei Jesu nɔ́ í fò ide na iriε.

⁴² Do ŋu fei, baa inε ngboi Zuifu ŋau nkpɔ́ í dasi Jesu naane. Amma si bei à waa ce ŋjoi Farisi ŋau a kù jesi si bantuma ku ba a maà na a ganji ŋa ile bii à ya ce kutɔtɔɔ ŋau ku bɔ́ má. ⁴³ A kù waa bi a lele aŋa hai bei si na iyi í jò saabui amanε ŋai à bi í re ti Ilaaɔ́.

Idei Jesui á ye taalei inε ŋa

⁴⁴ Ŋai Jesu í fò ide hee lele í ni, inε iyi í dasim naane, kù je amu akāi í dasi naane, í dasi inε iyi í bεm wa mɔ́ naane. ⁴⁵ Bεεβε mɔi inε iyi í yεm í ye inε iyi í bεm wai. ⁴⁶ Amui n̄ je inya kumá, nɔ́ n̄ naai si andunya ku ba inε iyi í dasim naane fei ku maà wa si ilu kuku má. ⁴⁷ Inε iyi í gbɔ́ idem nɔ́ kù waa saaluε, kù je amui an ye taalei lafēε. Amu n̄ naai n na n faaba inei andunya ŋa, n kù naa ku ye taale ŋa. ⁴⁸ Inε iyi í kɔsim nɔ́ kù gba idem, í ne mii iyi á ye taalei lafēei. Ide ŋa iyi n̄ fò, ŋjui á ye taalei lafēε si

ajɔi ankāanyiu. ⁴⁹ Ideui á yε taaleε si na iyi í jò n kù wa n fɔ ide do yiikoi aram, amma Ilaaɔ Baaba takaei í sɔm ide ηa iyi an fɔ. Nηui í nɔ í bεm wa. ⁵⁰ Ìn mà iyi ide ηa iyi í sɔm ηau kuwεε hai tãí á je kəkəɔ nηa. Nɔi í jò ide iyi ñ wa n fɔ, ñ wa n fɔai bei Baaba í sɔm.

13

Jesu í wiε isei mɔcɔε ηa

¹ Ajɔ iyi bii iju í má á je jingauí Iku ku kuau í to. Nɔ Jesu í mà iyi waatii nηu í to mβε nηu ku ne hai andunya nηu ku bɔ bi Baai nηu. Hai sinte hee ku baa nsei í ne kubii inεε ηa, nɔ kubi nηa iyi í neui í bɔɔi hee kɔɔ.

² Nɔi Jesu do mɔcɔε ηa à waa je ajɔ. Wee Seetam í tale si Zudasi Isikariɔti amai Simɔɔu ku zambae tã. ³ Jesu takae í mà iyi Ilaaɔ Baaba í daa nηu mii fei si awɔ, í nɔ í mà iyi nηu í naai hai bi Ilaaɔ nɔ nηu wa nyi be má. ⁴ Nɔi í dede hai bi ku jεu í bó kumbooε í jilɔɔ, nɔ í so aɔɔ ɔɔ í ði si kpakae. ⁵ Nɔi í bu inyi si jεε wa wiεɔ kutεi mɔcɔε ηa nɔ wa gbãa do aɔɔ iyi í ði si kpakaeu. ⁶ Iyi í to si Simɔɔ Piεε ηɔi Piεε í beεε í ni, Lafēε, awɔi aa wiε kutεm? ⁷ Nɔ Jesu í jεaa í ni, i kù mà mii iyi ñ wa n ce nsei, amma bii í kɔɔsi aa na i mà. ⁸ Nɔi Piεε í ni, aawo, awɔ si aa wiεm kutεm pai. Nɔi Jesu í sɔɔ í ni, bii n kù wiε kutεε i kaa je inεm má. ⁹ Nɔi Simɔɔ Piεε í ni, debεi Lafēε, kù je kutεm nηu akãi aa wiε mεε, wiε awɔm do irim fei. ¹⁰ Nɔi Jesu í sɔɔ í ni, inε iyi í wε tã kù ne bukaatai ku wε má í gbe isεε ηa ku ba ku má mam mam. Inε ì má, amma kù je inε fei. ¹¹ Wee Jesu í mà inε iyi á zamba nηu tã, ηɔi í jò í ni kù je aηa feii à má.

¹² Iyi í wiε kutε nηa ηa í tā, ηοi í so kumbooε í dasi, nō í nyi agbεε má í bei í bee ηa í ni, ì mà yaasei ice iyi ò ce nηeu be ηa? ¹³ Ì ya maa kpem Mεetu do Lafēε ηa. Ntōi ì waa fō ηa, domi bεεbei ò je. ¹⁴ To, bii amu iyi ò je Lafēε do Mεetu nηe ò wiε kutε nηe ηa, í sīa ìnε mō i ya wiε kutεi nηe ηa. ¹⁵ Yaase jiidai ò nyisi ηe be ku ba ìnε mō i ya cea nηe bei ò ce nηε. ¹⁶ Ntō ntō ò wa n sō ηei, woo ce ice ci ya la ku re ìnε ngboε. Bεεbe mōi ìnε iyi à be ci ya la ku re ìnε iyi í bōō. ¹⁷ Nsei wee ì mà yaasei iyi ihē ηa. Bii ì waa coo ηa, aa ne ìnō didō ηa.

¹⁸ Kù je ìnε feii ò wa n fāa. Ò mà ìnε ηa iyi ò cicai. Amma kù ne bei á ce iyi kukōi idei Ìlaaō kù kō. Kukōu í ni, ìnε iyi wa bam ku je ajō, nηui í sinda í je mβεem. ¹⁹ Hai nsei ò wa n sō ηei hee ide ηau ku maa ce ku ba bii í na í ce i dasi naane ηa iyi amui ò je ìnε iyi ò ni ò jεu. ²⁰ Ntō ntō ò wa n sō ηei, ìnε iyi í gba ìnε iyi ò be, amui í gba. Nō ìnε iyi í gbam, ìnε iyi í bεm wai í gba.

Jesu wa fō iyi Zudasi á zamba nηu

(Cō Matie 26:20-25; Maaku 14:17-21; Luku 22:21-23)

²¹ Iyi Jesu í fō bεεbe í tā, ηοi ìnōε í fō kaa kaa. Nηi í sō ηa sāa sāa í ni, ntō ntō an sō ηe, ìnε akā nηei á zambam. ²² Nηi mōcō ηau à waa cō nηe domi a kù mà ìnε iyi wa fāa. ²³ Wee ìnε akā nηa, ìnε iyi Jesu í bi jiidai jiidau, wa gbesi gendei Jesu. ²⁴ Nηi Simō Pιεε í ceaa nyinda do awō ku bee Jesu yooi wa fāa. ²⁵ Nηi mōcō iyi wa gbesi gendei Jesuu í beεε í ni, Lafēε, yooi ì waa fāa. ²⁶ Nηi Jesu í jεaa í ni, an bu kili nō n gusi aye, ìnε iyi ò na, lafēei. Nηi í bu kiliu í na Zudasi amai Simō Isikariōti. ²⁷ Hai waati iyi Zudasi í gba kiliu

gbakã Seetam í lɔ siɛi. Nɔi Jesu í sɔɔ í ni, mii iyi aa ce, coo do njuma.

²⁸ Amma si inɔ nɔa inɛ gɔ kù mà mii iyi í jò í sɔɔ bɛɛbɛ. ²⁹ Si bei Zudasii wa mu bɔgɔi fia nɔau, nɔi í jò inɛ gɔ nɔ à tamaa Jesu í ni koo ra ngɔgɔ wa iyi aɔa aa jɛ̀ò jingauí walakɔ wa sɔɔ ku mua ilu are nɔa fia. ³⁰ Iyi Zudasi í gba ciliu í mi gbakã nɔi í fita. Wee í ko idũ í dũ.

Wooda titɔ

³¹ Iyi Zudasi í fita nɔi Jesu í ni, bɛbɛii inɛ nɔa aa yɛ amboei amu Amai Amanɛ, nɔ aa yɛ ti Ilaaɔ mɔ na irim. ³² Si bei inɛ nɔa aa yɛ amboei Ilaaɔ na irim, nɔu takaa á jò a yɛ ti amu mɔ. Á coo mɔi kaa kpɛ. ³³ Inɛ baakɔm nɔa, waati keekei í gbe iyi an wɛɛ do inɛ, nɔ si anyiɛ aa na i maa dɛdɛem nɔa. Amma ide iyi ñ sã Zuifu nɔu nɔui ñ wa n sã inɛ mɔ bɛ nsei. I kaa yɔkɔ i bɔ bii ñ wa n bɔ nɔa. ³⁴ Wooda titɔ iyi ñ wa n jile nɔu wee, i ya bi nɔe nɔa. Si bei ñ bi nɔe, inɛ mɔ i ya bi nɔe nɔa. ³⁵ Bii ñ bi nɔe nɔa, inɛ fei á mà iyi ñ jɛ mɔcɔm nɔa.

Jesu wa fɔ iyi Piɛɛ á jã ku ni nɔu kù màa

³⁶ Nɔi Simɔɔ Piɛɛ í bee Jesu í ni, iwoi ñ waa bɔ Lafɛɛ. Nɔi Jesu í jɛaa í ni, bii ñ wa n bɔ i kaa yɔkɔ i toom nsei, amma bii í kɔɔsi aa toom wa bɛ. ³⁷ Nɔi Piɛɛ í beɛɛ í ni, Lafɛɛ, beirei í ce n kaa n yɔkɔ n tooɛ nsei. Ñ tã sɔɔlu n na kuwɛem na iriɛ. ³⁸ Nɔi Jesu í jɛaa í ni, ñ tã sɔɔlu i na kuwɛɛɛ na irim do ntɔ? Ntɔ ntɔ ñ wa n sɔɛi, hee aɔɛ ku maa kɔ aa jã ise gbɛta i ni i kù màa.

14

Jesu í jɛ kpãa iyi wa bɔ bi Baaba

¹ N̄oi Jesu í s̄o m̄ac̄e ɲa í ni, i maà ya wee do in̄o ku f̄o ɲa. I dasi Ilaaḥ naane n̄o i dasim naane ɲa. ² Bi ku wa í kp̄o kpas̄ei Baam. N̄o wee ñ wa n koo be n koo n ce n̄ɲe s̄oolui bi ku wa. Bii kù j̄e nt̄o, n kaa n s̄o ɲe. ³ Bii ñ koo ñ ce n̄ɲe bi ku wa ñ t̄a an nyi wa má, n naa n gb̄a ɲe n b̄o ɲe bi tom ku ba in̄e m̄o i wa bii ñ wa. ⁴ Bii ñ wa n b̄o ñ mà kp̄au ɲa.

⁵ N̄oi Tomaa í ni, Laf̄e, a kù mà baa bii ñ waa b̄o m̄m. Beirei aa ka ce ka mà kp̄au. ⁶ N̄oi Jesu í j̄eaa í ni, amui ñ j̄e kp̄aa, do nt̄o, do kuwee. Ine k̄ama kaa b̄o bi Ilaaḥ Baaba bii kù j̄e hai do bi tom. ⁷ Bii ñ mà m̄ ɲa, aa mà Baam ɲa. N̄o hai nsei ñ mà ɲa ñ n̄o ñ ȳo ɲa.

⁸ N̄oi Filipu í ni, Laf̄e, nyisi wa Baaba, n̄ɲu be á to wa. ⁹ N̄oi Jesu í j̄eaa í ni, Filipu, hai kukp̄ei ñ wa in̄o n̄ɲe ih̄e n̄o i kù mà m̄? Ine iyi í yem í ye Ilaaḥ Baabai. To, na mii í ce ñ waa ni, nyisi wa Ilaaḥ Baaba má. ¹⁰ I kù dasi naane iyi ñ wa si Ilaaḥ Baaba, n̄o Ilaaḥ Baaba m̄o í wa sim ni? Ide iyi ñ wa n s̄o ɲe, n kù wa n f̄o do yiikoi amu takam. Amma Baaba í wa sim n̄o n̄ɲui wa ce icee. ¹¹ I dasim naane ɲa iyi ñ wa si Baaba n̄o Baaba m̄o í wa sim. Walak̄o i dasi naane ɲa baa na iceu takae iyi ñ waa ye ɲa. ¹² Nt̄o nt̄o ñ wa n s̄o ɲei, ine iyi í dasim naane, laf̄e m̄o á ce ice iyi ñ wa n ce, n̄o á ce ku la ku re beebe m̄m, domi wee ñ wa n b̄o bi Baaba. ¹³ N̄o mii iyi aa t̄o ɲe do irim ɲa fei an coo ku ba amu Amau n nyisiò amboei Baaba. ¹⁴ Bii ñ t̄o ɲe nḡo ɲe do irim aa ba ɲa.

Jesu í ce kuw̄a n̄ɲu ku be Hundei Ilaaḥ wa

¹⁵ N̄o Jesu í ni má, bii ñ bim ɲa aa jirima mii iyi ñ ni i ce ɲa. ¹⁶ N̄o an t̄o Ilaaḥ Baaba ku mu n̄ɲe Woo mua gbugb̄a mmue wa, iyi á maa wee do in̄e hee do āj̄o fei. ¹⁷ Woo mua gbugb̄au Hundei Ilaaḥi, n̄ɲui á j̄ò

ine ŋa a mà ntəu. Inei andunya ŋa a kaa yəkə a gbaa si na iyi í jò a kù waa yəɔ, bεεbe məi a kù màa. Amma inɛ ì màa ŋa, domi í wεε do inɛ, á nɔ ku wa si idɔ nɛ.

18 N kaa n jò ŋe kəyɔ. An na n nyi wa bi tu ŋe má.

19 Í gbe keeke nsei iyi inei andunya ŋa a kaa yem má, amma inɛ aa yem ŋa si na iyi í jò ñ wεε, nɔ inɛ mə aa wεε ŋa. 20 Waati iyi aɔu í to wa aa mà ŋa iyi ñ wa si Baam nɔ inɛ mə ì wa sim ŋa nɔ amu mə ñ wa si ŋe.

21 Ine iyi í mà woodam nɔ wa jirimae, lafɛi í bim. Ine iyi í bim, Baam á bi nɛu mə, nɔ amu takam an bi lafɛe, nɔ an nyisie aram.

22 Zudasi ɔ í wa be, amma kù je Zudasi Isikarioti. Nɛui í beε í ni, Lafɛe, beirei aa ce i nyisi wa arae nɔ i kaa nyisi inei andunya ŋa. 23 Nɔi Jesu í jεaa í ni, inɛ iyi í bim fei á gbɔ idem, nɔ Baam á bi lafɛe nɔ amu do Baam nɔu fei aa ka na ka ce bi ku wa si idɔi lafɛe. 24 Ine iyi kù bim, lafɛe kaa jirima idem pai. Nɔ ide iyi ì waa gbɔ ŋau ihɛ ŋa, kù je idei amu takam, amma idei Baabai. Nɛui í bem wa.

25 Ide ŋau ihɛ fei ñ wa n sɔ ŋei hai waati iyi ñ wa inɔ nɛ ihɛ. 26 Amma Hundei Ilaaɔ, Woo mua gbugbɔu, á maa kɔ ŋe si mii fei, nɔ ku maa ye ŋe gigii ide ŋa iyi ñ tako ñ sɔ ŋe fei. Nɛui Baaba á be nɛe wa do irim nɔu.

27 Laakai ku sūi ñ wa n jò nɛe. Bei amu takam ñ wεεð laakai ku sū, bεεbe məi an jò inɛ mə í wεεð laakai ku sū. Nɔ laakai ku sū iyi an mu nɛeu kaa je bei ti andunya. Na nɛu, i màa wεεð inɔ ku fɔ ŋa, nɔ i màa jò zigi nɛe ku da. 28 Ì gbɔ ŋa iyi ñ sɔ ŋe ñ ni ñ wa n koo amma an nyi wa bi tu ŋe má. Bii ì bim ŋa aa wεε do inɔ didɔ ŋa do iyi ñ wa n bɔ bi Baaba, domi nɛui í rem. 29 Na nɔi í ce ñ wa n sɔ ŋe hai nsei hee

ide ηau ku maa ce, ku ba bii ideu í na í ce i dasim naane ηa. ³⁰ N kaa n ba n sō ηe ide nkpō má si na iyi í jò Seetam ilaalui andunyau wa naa, amma kù ne gbugbā kāma sim. ³¹ To, i dede ka ne ku ba inei andunya ηa a mà iyi ò bi Baaba nò ò wa n ce fei ndeε si bei Baaba í nam woodae.

15

Jesui í je icui j̄li ndii rez̄εε

¹ Si anyii n̄ηu nò Jesu í sō ηa má í ni, amui ò je icui j̄li ndii rez̄εε nò Baam m̄oi í je woo logooε. ² Amaaw̄m ηa iyi a ci ya so fei, n̄ηui í ya da ηa ku nyō ηa. Amaaw̄o ηa iyi à waa so m̄oi í ya k̄ota ηai ku ba kuso n̄ηa ku k̄ōsi. ³ In̄e í má t̄a do saabui ide iyi ò sō ηe. ⁴ I j̄ò i má sim ηa, nò amu m̄o an má si ηe. Si bei amaaw̄o kaa ȳk̄o ku so iso do arae bii kù je wa má si icui j̄li, beεbe m̄oi in̄e taka n̄ηe i kaa ȳk̄o i so bii i kù waa má sim ηa.

⁵ Amui ò je icui j̄li ndii rez̄εε, in̄e m̄oi ò je amaaw̄oε ηa. Ine iyi wa má sim nò amu m̄o ò wa n má si laf̄εε, á so iso nkpō. Amma bii kù je do amu i kaa ȳk̄o i ce nḡoηo ηa. ⁶ Ine iyi kù waa má sim aa nyaa i a nyōo bei à ya nyō amaaw̄oi j̄li ηa. Si anyiε, bii à gbε nò a t̄at̄o ηa a dasi ηa ina a jo. ⁷ Bii ò waa má sim ηa nò idem í wa si ηe i t̄o mii iyi ò bi fei ηa aa ba ηa. ⁸ Iso nkpō ku so n̄ηei á j̄ò irii Baam ku ne amboe. Beεbe m̄oi aa nyisiò in̄e ηa iyi in̄eu m̄oεm̄o ηai. ⁹ Ò bi ηei bei Baam m̄oi í bim. I j̄ò i wa si kubim ηa. ¹⁰ Bii ò waa j̄irima woodam ηa, beεbe m̄oi aa wa si kubim ηa, bei amu m̄o ò j̄irima woodai Baam nò ò wa si kubie.

¹¹ Ò sō ηe in̄e n̄ηu bei ku ba in̄o did̄m̄ ku wa si ηe nò in̄o did̄o n̄ηe ku k̄ō. ¹² Wooda iyi ò na ηe wee, i ya

bi nje ŋa bei n bi ŋe. ¹³ Kubi nla gɔ kù wɛɛ iyi í re inɛ ku ku si agbei kpaasiɛ ŋa. ¹⁴ Bii ì waa ce iyi n dasi ŋe ì jɛ kpaasim ŋai. ¹⁵ N kaa n kpe ŋe aru má, domi aru ci ya mà mii iyi lafɛɛ wa ce. Amma n wa n kpe ŋe kpaasi ŋa si na iyi í jò mii iyi n gbɔ hai bi Baam fei, nŋui n sɔ ŋe be. ¹⁶ Kù jɛ inɛi í cicaam, amma amui n cica ŋe. Nɔ n nya ŋe ikã ku ba i ya so iso iyi á kpe ŋa. Si beɛbe mii iyi aa tɔɔ Baaba do irim ŋa fei á mu nŋe. ¹⁷ Iyi n wa n dasi ŋe nŋui í jɛ i ya bi nje ŋa.

Inɛi andunya ŋa à cé Jesu do inɛ ŋa

¹⁸ Bii inɛi andunya ŋa à cé ŋe, i mà ŋa iyi amui à tako à cé. ¹⁹ Bii ì jɛ ti andunya ŋa, tilasi inɛi andunya ŋa aa bi ŋei, domi tu ŋai ì jɛ ŋa. Amma amu n cica ŋei n nya ŋe hai si andunya, nɔ i kù jɛ ti andunya má ŋa. Nŋui í jò inɛi andunya ŋa à cé ŋe. ²⁰ Nɔ i ye gigii ide iyi n sɔ ŋe n ni woo ce ice ci ya la ku re lafɛɛ. Beɛbei si bei à wahalam aa wahala inɛ mɔ. Bii í jɛ à jirima idem, beɛbe mɔi aa jirima ide nŋe. ²¹ Amma mii ŋau be fei aa ce nŋei na irim si na iyi í jò a kù mà inɛ iyi í bɛm wa. ²² Bii n kù naa n kù sɔ ŋa ide wo, dulum kaa wa si iri nŋa. Amma nsei a kù nɛ bei aa ce a ni aŋa a kù mà mà dulum nii. ²³ Inɛ iyi í cém í cé Baam mɔi. ²⁴ Inɛ kãma kù ce mii iyi n ce si anini nŋa. Bii n kù ce mii ŋau be wo, dulum du ŋa kaa wa si iri nŋa. Amma wee nsei à yɛ fei ndɛɛ nɔ do nŋu fei à cé amu do Baam. ²⁵ Iyi be í cei ku ba ide iyi à kɔ si tiai wooda nŋa ku kɔ iyi í ni, à cém nɔ a kù mà iriò isɛɛ.

²⁶ Amma an be nŋe Hundei Ilaaɔ wa, nŋui á jò inɛ ŋa a mà ntɔu. Nŋui í jɛ Woo mua gbugbãu, nɔ hai bi Ilaaɔ Baabai á naa. Bii í to wa nŋui á jɛ nŋe sɛɛdam.

27 Nɔ ɲɛ mɔ aa jɛa inɛ ɲa sɛɛdam ɲa, si na iyi í jò awaɔɛ ɲai à wɛɛ hai waati iyi ñ sinti icɛm.

16

¹ Ide ɲau ihɛ fei ñ sɔ ɲɛi ku ba i maà koosɛ ɲa si naanɛ ku dasi ɲɲɛ. ² Aa na a ganji ɲɛ ile bii à ya ce kutɔtɔɔ ɲa ku bɔ. Nɔ awaati wa naa iyi inɛ ɲa aa kpa inɛ gɔ ɲɲɛ ɲa, nɔ aa maa tamaa bei Ilaaɔi aɲa à waa cea icɛ. ³ Aa ya maa ce beɛbei si na iyi í jò a kù mà̀m hee má jɛ Baaba. ⁴ Ñ wa n sɔ ɲɛ ide ɲau ihɛi ku ba bii awaatiu í to wa i ye gigi ɲa iyi ñ tako ñ sɔ ɲɛ tã.

Icɛi Hundei Ilaaɔ

Ñɔi Jesu í sɔ ɲa má í ni, n kù sɔ ɲɛ ide ɲau ihɛ hai sinte domi awaɛ ɲai à wɛɛ. ⁵ Wee nɛi ñ wa n bɔ bi inɛ iyi í bɛm wa, nɔ baa inɛ akã ɲɲɛ kù beem iwoi ñ wa n bɔ. ⁶ Amma ideu ihɛ iyi ñ sɔ ɲɛ ɲɲui í fɔ inɔ ɲɲɛ kaa kaa, ma irei. ⁷ Do ɲɲu fei, ntɔi ñ wa n sɔ ɲɛ, bii ñ koo aranfãani ɲɲɛi. Aranfãani ɲɲɛi, domi bii ñ koo an bɛ ɲɲɛ Woo mua gbugbãu wa, amma bii n kù koo kaa naa bi tu ɲɛ. ⁸ Waati iyi á to wa ɲɲui á nyisi inɛi andunya ɲa iyi à jɛ ilu dulum ɲa, nɔ ku jò inɛ ɲa a mà mii iyi í jɛ dee dee, nɔ ku jò a mà iyi Ilaaɔ á kiiti inɛ ɲa. ⁹ Á nyisi ɲa iyi à jɛ ilu dulum ɲa si na iyi í jò a kù dasim naanɛ. ¹⁰ Á jò á mà mii iyi í jɛ dee dee si na iyi í jò ñ wa n bɔ bi Baaba nɔ i kaa yɛm má ɲa. ¹¹ Nɔ á jò a mà iyi Ilaaɔ á kiiti inɛ ɲa domi í kiiti Seetam ilaalui andunya tã mɔm.

¹² Ñ nɛ mii nkɔɔ iyi an sɔ ɲɛ má amma ideu í re ɲɛ titã. ¹³ Waati iyi Hundei ntɔ á to wa, ɲɲui á jò i mà ntɔu fei ɲa. Kaa fɔ ide do yiikoi ɲɲu takɛ, ide ɲa iyi í gbɔ do iyi à na ku cei á sɔ ɲɛ. ¹⁴ ɲɲui á jò irim ku nɛ amboe, domi idem nii á gbɔ ku sisi ɲɲɛ. ¹⁵ Mii iyi

Baaba í ne fei, tom nii. N̄oi í ce ñ ni Hundei Ilaaḏu á gbṵ idem ku sisi n̄je.

Inṵ ku fṵ á na ku je inṵ didṵ

¹⁶ Jesu í sṵ ḡa í ni, bii í kṵṵsi keeke i kaa yem má ḡa, nṵ bii í ce sṵa má aa yem ḡa. ¹⁷ N̄oi mṵcṵe ḡṵ ḡa à bee n̄je à waa ni, yoomai í je yaasei ideu be. Í ni bii í kṵṵsi keeke a kaa ka ye n̄ju nṵ bii í ce sṵa má aa ka ye n̄ju. Yoomai í je yaasee. Í ni n̄ju wa bṵ bi Baai n̄ju. Yoomai í je yaasei iyi be mṵ má. ¹⁸ To, yoomai í je yaasei bii í kṵṵsi keeke. A kù mà ide mii wa fṵ.

¹⁹ Wee Jesu í mà iyi à waa bi a bee n̄ju ideu. N̄oi í ni, to, ñ sṵ ḡe ñ ni bii í kṵṵsi keeke i kaa yem má ḡa, nṵ bii í ce sṵa má aa yem ḡa, mà irei. Ideu bei ì waa bee ḡa? ²⁰ Ntṵ ntṵ ñ wa n sṵ ḡe, aa kpata i weewea ḡa, amma á dṵa inei andunya ḡa si. Aa wee do inṵ kufṵ ḡa, amma inṵ kufṵ n̄je á na ku kraasi inṵ didṵ. ²¹ Bii inaabo í ḡule wa bi ku bí, í ya ne inṵ ku fṵ si na iyi í jṵ waatii ara kuroei í to wa. Amma bii í bí amau í ya gb̄je ara kuroui domi inṵ didṵe í ya la do iyi í bí ama si andunya. ²² Beebei in̄je mṵ ì weeḵ inṵ kufṵ si nsei ḡa. Amma an na n ye ḡe má, aa weeḵ inṵ didṵ ḡa, nṵ in̄e ḡṵ kaa yṵkṵ ku nya inṵ didṵ n̄jeu.

²³ Bii awaatiu í to wa, i kaa beem nkāma ḡa. Ntṵ ntṵ ñ wa n sṵ ḡei, mii iyi aa tṵṵ Ilaaḏ Baaba do irim ḡa fei á mu n̄je. ²⁴ Hee nsei i kù tṵṵ ngṵḡṵ do irim ḡa. I tṵṵ, aa ba ḡa ku ba inṵ didṵ n̄je ku kṵ.

Jesu í kāmia andunya

²⁵ N̄oi Jesu í sṵ ḡa má í ni, ide ḡau ih̄e fei nsei do mṵndai ñ sṵ ḡe. Amma awaati wa naa, iyi n kaa n sṵ ḡe ide do mṵnda má. Ide iyi í je idei Baaba an sṵ ḡei sṵa sṵa do yaasee. ²⁶ Bii waatiu í to wa, aa tṵṵ Baaba

do irim ŋa. N kaa n sō ŋe n ni an tōe na iri nŋe má,
 27 domi Baaba takae í bi ŋe. Í bi ŋe si na iyi í jò inŋe mō
 ì bim, nō ì dasi naane ŋa iyi hai bi tēi n̄ naa. 28 Ntōi,
 hai bi Baabai n̄ fita wa n̄ naa andunya. Nsei n̄ wa n
 jò andunya n̄ wa n bō bi Baam.

29 N̄oi mōcōe ŋa à sōo à ni, to, bebei ì waa fō ide
 do yaase si na iyi í jò mōnda kù wa si. 30 Nsei à mà
 iyi ì mà fei nde, nō ì mà lasabui idō nwa baa bii a
 kù beee ide gō. N̄oi í jò à dasi naane iyi hai bi Ilaaōi ì
 naa.

31 N̄oi Jesu í je n̄a í ni, debēi ì dasi naane bebei ŋa?
 32 I ce laakai ŋa. Awaati wa naa nō í to wa tā mōm de,
 iyi inē ŋa aa jò inŋe fei i fangaa i jò amu akā i bō kpasē
 ŋa. Do n̄u fei n kù je amu akā, domi Baaba í wēe do
 amu. 33 Ide ŋau ihē n̄ wa n sō ŋei ku ba i nē laakai ku
 sū na anu akā iyi awae ŋa à nē. Si andunyau ihē aa
 ye ijuukpā ŋa, amma i maà mōngō temua ŋa, domi
 n̄ kāmia andunya tā.

17

Jesu í ce kutō na irii mōcōe ŋa

1 Iyi Jesu í fō bebe í tā, n̄oi í wu iju lele í ni, Baaba,
 awaati í to. Jò irii amu Amae ku nē amboe ku ba amu
 mō n jò titēe ku nē amboe, 2 nō inē ŋa iyi ì nam fei n
 mu n̄a kuwēe hai tā si bei ì muum yiiko si inē fei.
 3 Kuwēe hai tāui í je inē ŋa a mādē, awō Ilaaō akā ilu
 ntōu, nō a mām, amu Jesu Kirisi iyi ì be wau. 4 N̄ jò
 irie í nē amboe si ilēu ihē, nō ice ŋa iyi í dasim ku ceu
 fei n̄ coo. 5 Baaba, nsei n̄ wa n tōe, jò n nē amboe bi
 tēe bei n̄ tako n̄ nē wo hee a maa taka andunya.

6 Inē ŋa iyi ì cica hai si andunya ì nam, n̄ jò à mādē.
 Tēi à je wo, nō ì so ŋa ì nam. À nō à waa jirima idee.

⁷ Nsei à mà mii iyi ì nam fei, hai bi t̄ei í naa, ⁸ domi ide ña iyi ì s̄m n̄ñui amu m̄ ñ s̄ ña, n̄ ò à gba ideu. À mà iyi nt̄o nt̄o hai bi t̄ei ñ naa n̄ ò à dasi naane iyi aw̄i ì b̄em wa.

⁹ Ñ wa n t̄oe na iri n̄ña. Kù je na irii inei andunya ñai ñ wa n t̄oe, amma na ine ña iyi ì nam ñai, domi āñai à je t̄e. ¹⁰ Mii iyi ñ ne fei t̄ei, n̄ mii iyi aw̄o m̄ ì ne fei tom nii, n̄ irim í ne amboe na iri n̄ña. ¹¹ Nsei ñ wa n nyi wa bi t̄e. Bii í k̄õsi keeke n kaa n maa n wa si andunya má, āñai aa maa wa si andunya. Baaba kumá, degbe ña do gbugb̄ai irie iyi ì nam, ku ba a je ak̄a si bei awae à je ak̄a. ¹² Waati iyi ñ wee do āña ñ degbe ña do gbugb̄ai irie, iri iyi ì nam n̄ou. Ñ degbe ña n̄ si in̄o n̄ña baa ine ak̄a kù ce nfe, bii kù je amai nfeu baasi. B̄ebei kuk̄oi idee í k̄õ. ¹³ Nsei ñ wa n nyi wa bi t̄e. Ide ñau ih̄e si andunya ih̄i ñ wa n f̄o, ku ba āña m̄ a k̄õ in̄o did̄õ na irim. ¹⁴ Ñ na ña idee, n̄ inei andunya ña à cé ña si na iyi í j̄ò a kù je ti andunya, si bei amu m̄ n kù je ti andunya. ¹⁵ N kù wa n t̄oe i nya ña hai si andunya, amma ñ wa n t̄oei i degbe ña ku ba Seetam ine laal̄ou ku maà n̄ ña. ¹⁶ A kù je ti andunya si bei amu m̄ n kù je ti andunya. ¹⁷ Idee í je nt̄o. J̄ò idee ku nya ña ik̄a a je titee. ¹⁸ Ñ be ñai si andunya si bei aw̄o m̄ ì b̄em si andunya. ¹⁹ Na iri n̄ñai ñ so aram ñ nae ku ba āña m̄ a je titee mam mam.

²⁰ Kù je āña ak̄ai ñ wa n cea kut̄o, amma do ine ña m̄ iyi aa na a dasim naane na saabui ide n̄ña.

²¹ Ñ wa n t̄oei āña fei a je ak̄a. Si bei aw̄o Baaba ì wa sim, n̄ amu m̄ ñ wa sie, j̄ò a je ak̄a si wa ku ba inei andunya ña a dasi naane iyi aw̄i ì b̄em wa.

²² Amboee iyi ì j̄ò ine ña à ye sim, n̄ñui ñ j̄ò à waa ye

si aŋa mɔ ku ba aŋa mɔ a jɛ akã bei awaε à jɛ akã. ²³ Jò n wa si ŋa nɔ awɔ mɔ i wa sim ku ba a jɛ akã mam mam, nɔ inɛi andunya ŋa a mà iyi awɔi ì bɛm wa nɔ ì bi ŋai bei ì bim.

²⁴ Baaba, ò bi inɛ ŋa iyi ì nam a maa wa bi tom bii an wa, ku ba a yɛ amboem, amboe iyi ì muum. Ì muum amboeui si na iyi í jò ì bim hai waati iyi a kù taka andunya. ²⁵ Baaba awɔ iyi ì jɛ dee dee, baa do iyi inɛi andunya ŋa a kù màε, amu ò màε, nɔ inɛ ihɛ ŋa mɔ à mà iyi awɔi ì bɛm wa. ²⁶ Ò jò à màε, nɔ an kɔɔ nŋa si kumàε má ku ba kubi iyi ì bim ku wa si ŋa, nɔ amu mɔ n wa si ŋa.

18

À mu Jesu

(*Cɔ Matie 26:47-56; Maaku 14:43-50; Luku 22:47-53*)

¹ Iyi Jesu í ce kutɔɔε í tã, ŋɔi í fita, nŋu do mɔcɔε ŋa à bɔ lambo gɔ iyi í wa icei ido iyi à ya kpe Sedorɔɔ. Ŋɔi í lɔ bɛ, nŋu do mɔcɔε ŋa. ² Wee Zudasi inɛ iyi á zambaεu mɔ í mà inyau, domi aŋaɔ ŋa à ya koo bɛ isɛ fɛfɛlo. ³ Ŋɔi í jò Zudasi í bɔ bɛ do sooge ŋa do woo degbe kpasɛi Ilaaɔ ŋa iyi inɛ ngboi woo weei Ilaaɔ ŋa do Farisi ŋau à bɛ wau. À waa mu jɛnɛi igũ nŋa do fitila ŋa do ina jugula ŋa. ⁴ Jesu í bei wa mà mii ŋa iyi á ba nŋu fei. Iyi à to wa ŋɔi í sɛkɛε si ŋa í bee ŋa í ni, yooi ì waa dɛ ŋa. ⁵ Ŋɔi à jɛaa à ni, Jesu inɛi Nazaretiiui à waa dɛdɛ. Ŋɔi Jesu í ni, amui ihɛ mɛε.

Wee Zudasi inɛ iyi á zambaεu, wa leekɪ bɛ aŋaɔ ŋa aɔ. ⁶ Iyi Jesu í jɛ nŋa í ni, amui ihɛ, ŋɔi aŋa fei à sɛkɛε do anyi à koo à cuku ilɛ. ⁷ Ŋɔi Jesu í bee ŋa má

í ni, yooi ì waa de ña. Njoi à ni, Jesu inei Nazaretiui à waa dede. ⁸ Nɔ Jesu í ni, ñ sɔ ñe tã ñ ni amui ihẽ. To, bii amui ì waa dede ña í jò inɛ ña iyi à gbeu a ne.

⁹ Bɛɛbei ide iyi í tako í fɔu í kɔ iyi í ni, Baaba, inɛ ña iyi ì nam fei baa inɛ akã ñña kù ce nfe. ¹⁰ Wee Simɔɔ Piɛɛ í ne taakuba. Njoi í yɔɔ í cafeð itfi ñjei woo ce icɛi woo wee nlai Ilaaɔu. Irii woo ce icɛui Malikusu. ¹¹ Amma Jesu í sɔ Piɛɛ í ni, sindo taakubaɛ si ankɔɔɛ. Ì waa tamaa n kaa n temuadò ijuukpã iyi Baaba í jilɛɛm nii?

À bɔð Jesu si wajui Ani

¹² Njoi sooge ña do inɛ ngbo ñña do Zuifu woo degbe kpasɛi Ilaaɔ ñau à mu Jesu à dũu. ¹³ Nɔ à tako à bɔðɛ bi Ani titã. Wee Aniu wa je baai aboi Kaifu, iyi í je woo wee nlai Ilaaɔ si adɔ ññu. ¹⁴ Nɔ Kaifu í sɔ Zuifu kpaasie ñau ideu ihẽ wo í ni, aranfãani nwai inɛ akã ku ku si agbei dimi nwa.

Piɛɛ í jã í ni ññu kù je mɔcɔi Jesu

(Cɔ Matie 26:69-70; Maaku 14:66-68; Luku 22:55-57)

¹⁵ Waati iyi à mu Jesu à waa neɛ ñjoi Simɔɔ Piɛɛ do mɔcɔ mmu gɔ à waa tooɛ. Wee woo wee nlai Ilaaɔu í mà mɔcɔ inɛ ññu, ñjoi í jò mɔcɔu í ba í too Jesu í lòð bantumai kpasɛi woo wee nlau. ¹⁶ Amma Piɛɛ í gbe waduude andɛ koofa bɛ. Nɔ mɔcɔ iyi woo wee nlau í màu, í fita wa í naa í ba mudɛɛ iyi wa degbe koofau ide ku fɔ, nɔ í jò Piɛɛ í lɔ. ¹⁷ Nɔ mudɛɛu í bee Piɛɛ í ni, kù je awɔ mɔ inɛ akãi mɔcɔi mɔkɔui ya. Njoi Piɛɛ í ni, aawo, kù je amu.

¹⁸ Si bei tütü wa ceu, ñjoi woo ce icɛ ña do woo degbe kpasɛi Ilaaɔ ñau à leekí kɔkɔi ina nyenyɛ à waa nyia. Nɔ Piɛɛ mɔ í koo wa nyia bi tu ña bɛ ajɔ.

Woo wee nlau í bee Jesu ide

(Cò Matie 26:59-66; Maaku 14:55-64; Luku 22:66-71)

¹⁹ N̄oi woo wee nlai llaaḏu í bee Jesu idei m̄ɔc̄e ηa do yaasei cio iyi wa k̄o si. ²⁰ N̄oi Jesu í j̄eaa í ni, ideu si bantumai n̄ s̄õ in̄e fei. N̄ ya n̄ k̄o in̄e ηa si ciom nii ile bii à ya ce kut̄at̄ɔo ηa do si k̄pas̄ei llaaḏ, bii Zuifu ηa fei à ya t̄at̄ɔo. N̄ k̄u f̄o ide k̄ama si asii. ²¹ Na mii í ce ì waa beem ide. In̄e ηa iyi à gb̄o idem, bee aḥa taka n̄ηa iyi n̄ s̄õ ηa, aḥai aa mà mii iyi n̄ f̄o.

²² Iyi Jesu í f̄o b̄eebe, ηoi in̄e ak̄ai woo degbe k̄pas̄ei llaaḏ ηau í sambalae í ni, woo wee nlaui ì waa j̄eaa ide nfe nfe b̄eebe? ²³ N̄oi Jesu í j̄eaa í ni, bii ide laaloi n̄ f̄o, f̄oo in̄e fei ku gb̄o. Amma bii í j̄e ide j̄iida m̄oi n̄ f̄o, na mii í ce ì waa sambalam.

²⁴ N̄o Ani í j̄ò à d̄ũu à b̄òðe bi Kaifu, woo wee nlau.

Pīeε í j̄ã má í ni n̄ηu ku mà Jesu

(Cò Matie 26:71-75; Maaku 14:69-71; Luku 22:58-62)

²⁵ Waati iyi Sim̄o Pīeε í wa be wa nyia inau ηoi à beee à ni, k̄u j̄e aw̄o m̄o in̄e ak̄ai m̄ɔc̄oi m̄ak̄oui ya. N̄oi Pīeε í j̄ã í ni, aawo, k̄u j̄e amu. ²⁶ Wee woo ce ic̄e ak̄ai woo wee nlai llaaḏu í wa be. Wa j̄e nyaanzei in̄e iyi Pīeε í bu it̄leu. Iyi í ye Pīeε ηoi í beee í ni, n̄ k̄u ye in̄e lambo bei? ²⁷ Amma Pīeε í j̄ã má í ni, aawo. Gbak̄a ηoi ajeε wa k̄o.

À b̄òðe Jesu si wajui Pilati

(Cò Matie 17:1-2, 11-14; Maaku 15:1-5; Luku 23:1-5)

²⁸ Hai bi Kaifu be, in̄e ngboi Zuifu ηau à b̄òðe Jesu bi ku kiitii ilu il̄eu bii Pilati í wa. Wee daadaak̄oi. Aḥa taka n̄ηa a k̄u l̄o ile bi ku ce kiituu ku ba aḥa a

maà na a je ilu riisi ña. A kù bi a je ilu riisi domi à waa bi a ba a je ijèi jingau iku ku kuau. ²⁹ Nñui í jò Pilati í fita wa í naa í ba ña í bee ña í ni, taale yoomai ì ye si mākou ña. ³⁰ Nñi à ni, bii kù ce laalɔ, a kaa ka dae si awɔ. ³¹ Nñi Pilati í sɔ ña í ni, inɛ taka nɛe i kooe i koo i kiiti do wooda nɛe. Amma à ni, inɛ inɛi Romu ña i kù na wa kpāa iyi aa ka kpaɔ amanɛ ña.

³² Bɛɛɛɛi ide i Jesu í ce ku nyisiò dimii iku iyi á ku. ³³ Nñi Pilati í lɔ ile bi ku ce kiitiu má í kpe Jesu í beeɛ í ni, awɔi ì je ilaalui Zuifu ña? ³⁴ Nñi Jesu í ni, inɛ goi í sɔe bɛɛɛɛ de, mà ì nɔ ì waa beeɛi. ³⁵ Amma Pilati í ni, amuu Zuifui ñ beɛi ñ mà? Dimie ña do inɛ ngboi woo weei Ilaaɔ ñai à muɛ à daam si awɔ. Mii ì ce. ³⁶ Nñi Jesu í jɛaa í ni, bommam kù je ti andunya. Bii í je ti andunyai, woo ce icɛm ña aa ja, a kaa je a mum a na inɛ ngboi Zuifu ñau. Amma bommam kù je ti andunya ihɛ. ³⁷ Nñi Pilati í beeɛ í ni, debɛi, awɔu ilaalui? Nñi Jesu í jɛaa í ni, awɔi ì fɔ bɛɛɛɛ. N̄ naai si andunya, à bím nii n je sɛɛdai ntɔ. Inɛ iyi í je ti ntɔ fei á gbɔ idem. ³⁸ Nɔ Pilati í beeɛ í ni, dimii mii mɔm nii à ya kpe ntɔ.

À ye taalei Jesu a ba a kpaa

(Cɔ Matie 27:15-31; Maaku 15:6-20; Luku 23:13-25)

Si anyii ide ñau ñi Pilati í fita má í bɔ bi Zuifu ñau. Í sɔ ña í ni, amu n kù ye taale kāma si mākou. ³⁹ Amma si beɛi à nɛ dɔɔnɛɛ, an jò nɛe inɛi piisɔ akā si jingau iku ku kua. Ì bi n jò nɛe ilaalui Zuifu ñau? ⁴⁰ Nñi aña fei à wasi ku dɔ anu do gbugbā à waa ni aña a kù bi mākou bɛ. À waa ni Barabasii aña à bi. Wee Barabasiu í ya ce ilei.

19

¹ N̄oi Pilati í j̄ò à cā Jesu do kp̄ot̄o. ² N̄ei sooge ña à ba fulai agū à daa Jesu si iriε, n̄o à daa si kumboo nkpa ḡo má à waa yaakoεð. ³ N̄oi à ya s̄εk̄εε siε wa à naa a maa coo f̄o a maa ni, f̄o ilaalui Zuifu ña. N̄o a maa sambalae.

⁴ N̄oi Pilati í fita wa ma í s̄õ zamaau í ni, wee an fitað n̄ñe m̄ok̄ou wa ku ba i mà ña iyi n kù ye siε kurara ḡo. ⁵ N̄oi í fitað Jesu wa do fulai agū do kumboo nkpaε. N̄oi Pilati í s̄õ ña í ni, m̄ok̄ou wee. ⁶ Iyi inε ngboi woo weei Ilaaḥ ñau do woo degbe kpas̄i Ilaaḥ ñau à ȳo ñoi à wasi ku la à waa ni, kpakpaε si j̄li. N̄oi Pilati í s̄õ ña í ni, in̄e taka n̄ñe, i gba i kpakpaε si j̄li ku gaau. Amma amu n kù ye siε taale ḡo. ⁷ N̄oi Zuifu ñau à s̄õ à ni aṅa à nε wooda ḡo, n̄o si woodai aṅau í gbe de a kpaai domi wa ni n̄ñuu amai Ilaaḥi.

⁸ Iyi Pilati í gb̄o ideu, n̄jo í muu má hee í caa. ⁹ N̄oi í b̄oð Jesu bi ku ce kiit̄iu má í koo í beεε í ni, hai iwoi ì waa naa nt̄o nt̄o. Amma Jesu kù j̄εaa m̄om. ¹⁰ N̄oi Pilati í beεε í ni, baa amu takam i kaa bam ide ku f̄o? I kù mà iyi ñ nε kp̄aa n j̄ðε, n̄o ñ nε kp̄aa má n kpakpaε si j̄li ku gaauí? ¹¹ N̄oi Jesu í j̄εaa í ni, i kaa nε gbugb̄a k̄ama sim, bii kù j̄ε Ilaaḥi í naε wa. N̄ñui í j̄ò inε iyi í dasim si aw̄εε, dulum d̄εε í re baa t̄εε. ¹² Iyi Pilati í gb̄o b̄εεb̄ε, ñoi wa ce kookaai ku ba ku j̄ðo. Amma Zuifu ñau à d̄õ anu à waa ni, bii ì j̄ò m̄ok̄ou b̄ε, i kù j̄ε kpaasii ilaalu n̄lai Romu má. Inε iyi í ce araε ilaalu fei mb̄εei ilaalu n̄lai Romuui í baa í j̄ε.

¹³ Iyi Pilati í gb̄o ideu, ñoi í j̄ò à fitað Jesu n̄o í buba si kit̄ai woo kiit̄iu iyi í wa inya bii à ya kpe Tintim ndii kuta. Amma do fee Eb̄εε, Gabatai à ya kpe inyau. ¹⁴ Wee à wa si aj̄o iyi bii iju í má á j̄ε aj̄oi

kusīmi. Ajɔi kusīmiu alei á sinti, nɔ inɛ ɲa à wasi ku ce sɔɔlui jɪngauɪ Iku ku kuau. Nɔ waati bɛɛɛ zakai dasāi. Nɔi Pilati í sɔ Zuifu ɲau í ni, ilaalu ɲɛ wee. ¹⁵ Amma à wasi ku dɔ anu à waa ni, kpaa. Kpakpae si jɪi ku gaau. Nɔi Pilati í bee ɲa í ni, bɛirei í ce ì bi n kpakpa ilaalu ɲɛ si jɪi ku gaau. Nɔi inɛ ngboi woo weei Ilaaɔ ɲau à jɛaa à ni, a kù nɛ ilaalu mmu gɔ bii kù jɛ ilaalu nɪai Romu. ¹⁶ Nɔi Pilati í da ɲɛa Jesu si awɔ ku ba a kpakpae si jɪi ku gaau.

À kpakpa Jesu si jɪi ku gaau

(Cɔ Matie 27:32-44; Maaku 15:21-32; Luku 23:26-43)

Nɔ à mu Jesu à nɛɔ. ¹⁷ Nɔ à kãa Jesu jɪi ku gaauu í so í fitaɔ hai inɔ ilu í bɔɔ hee inya iyi à ya kpe inyai kokoi iri. Do feei Ebɛɛ, Gɔɔgɔtai à ya kpe inyau. ¹⁸ Bɛi à kpakpae si jɪi ku gaauu. Nɔ à kpakpa inɛmɔkɔ minji gɔ ɲa bɛ má, inɛ akã do awɔ cangae, inɛ akã mɔ do awɔ nɛɛ nɔ Jesu í wa anini ɲɛa.

¹⁹ Nɔi Pilati í jɔ à kɔ ide gɔ si jɪi gɔ à masi antai jɪi ku gaauu. Kukɔu í ni, Jesu inɛi Nazareti, ilaalui Zuifu ɲa. ²⁰ Zuifu nkɔ í ka kukɔu domi inyau kù jɪɔ inɔ ilu. Nɔ à kɔɔ do feei Ebɛɛ do Latɛɛ do Gɛɛki. ²¹ Nɔi inɛ ngboi woo weei Ilaaɔ ɲau à sɔ Pilati à ni, maà ti i kɔ i ni, ilaalui Zuifu ɲa, amma kɔ i ni, í ni ɲɲu í jɛ Ilaalui Zuifu ɲa. ²² Nɔi Pilati í ni, iyi ñ kɔ tã ñ kɔɔi.

²³ Iyi sooge ɲau à kpakpa Jesu à tã ɲɔi à so jaaɛɛ ɲa à kpɔɔ iko mɛɛ, sooge fei í so iko akã akã. Nɔ à so ibɔ sisɔɛu má. Ibɔu kù nɛ agbɛi ku sɔ domi à wɔɔi hai lele hee ku bɔ ilɛ. Iyi à so ibɔu ²⁴ ɲɔi à ni, ka maà ga ibɔu, amma ka ta si kpasa ka cɔ ti inɛ iyi á jɛ. Nɔ bɛɛɛɛi à ce. Bɛɛɛi kukɔi idei Ilaaɔ í kɔ tengi bii í ni, aɲa duusɔɔ à kpɛ jaaɛm ɲa. Nɔ à ta si ibɔ nɪam kpasa.

²⁵ Wee iyei Jesu do ifɔi iyee, do Maari aboi Kopa, do Maari inei Maddala, à waa leeki bi j̄i ku gaau i Jesu. ²⁶ N̄ɔi Jesu í yɛ iyee be, do m̄ɔɔ iyi í biu à waa leeki k̄ɔk̄ɔi n̄jɛ, n̄ɔ í s̄ɔ iyee í ni, abooyi, inɛ ih̄ɛi í baa í jɛ bei amaɛ. ²⁷ N̄ɔi í s̄ɔ m̄ɔɔu í ni, abou ih̄ɛ bei iyeei í baa í jɛ. Hai aj̄ɔ n̄ɣui m̄ɔɔu í gb̄aa í b̄ɔðɛ kpas̄ɛ wa woo.

Waati iyi Jesu í ku

(Cɔ Matie 27:45-56; Maaku 15:33-41; Luku 23:44-49)

²⁸ Si anyii n̄ɣu, si bei Jesu í mà iyi bebei fei ndɛɛ í kpa iri mbe, n̄ɔi í ni, agbe wa kpa m. Í f̄ɔ beɛbei ku ba kuk̄ɔi ide i Ilaaɔ ku k̄ɔ. ²⁹ Wee caka ḡɔ í wa be í nɛ at̄ɛ kuk̄ã bam bam. N̄ɔi à d̄i kanya si amaaw̄ɔi j̄i ḡɔ à s̄ɔsi at̄ɛ kuk̄ãu à waa too si ḡɛlei Jesu. ³⁰ Iyi Jesu í tiɛ at̄ɛ kuk̄ãu n̄ɔi í ni, n̄ kpa irii icem nii mbe. N̄ɔ í k̄ɔmba iriɛ í ku.

À ḡu Jesu kaka si kpakpaa cingae

³¹ Si bei à wa si s̄ɔɔlui aj̄ɔi kus̄miu, Zuifu n̄ɣu a k̄u waa bi aj̄ɔu ku to wa ku ba iku n̄ɣu si j̄i n̄ɣu be, domi aj̄ɔu aj̄ɔ nla ḡɔi. N̄ɣui í j̄ò à koo à t̄ɔɔ Pilati ku j̄ò a cɛ kutɛi inɛ n̄ɣa iyi à kpakpa n̄ɣu, n̄ɔ a nya n̄ɣa hai be. ³² Na n̄ɔi í ce sooge n̄ɣu à cɛ kutɛi inɛ sinteu do inɛ minjisiau, a n̄ɣa iyi à kpakpa do Jesu aj̄ɔu. ³³ Amma waati iyi à to bi Jesu, à ba í ku t̄ã, n̄ɔ a k̄u cɛ kutɛɛ má. ³⁴ Amma inɛ ak̄ãi sooge n̄ɣu í ḡu kpakpaa cingae do kaka, n̄ɔi gbak̄ã n̄jɛ do inyi wa jo wa. ³⁵ Amu Zāa n̄ yɛ iyi be fei, n̄ɔ n̄ wa n̄ jɛa inɛ n̄ɣa sɛɛdaɛ, sɛɛdam n̄ɔu nt̄ɔi. N̄ mà kam kam iyi nt̄ɔi n̄ wa n̄ f̄ɔ, n̄ɔ n̄ wa n̄ f̄ɔi ku ba in̄ɛ m̄ɔ i dasi naane n̄ɣa. ³⁶ A k̄u cɛ kutɛɛ n̄ɣa n̄ɔ iyi be í cei ku ba kuk̄ɔi ide i Ilaaɔ ku k̄ɔ iyi í ni, baa

kūkū akāe kaa lege. ³⁷ Nə kukəi idei Ilaađ í ni má, aa cə ine iyi aŋa taka nŋa à gūu.

À dasi ikui Jesu bale

(Cə Matie 27:57-61; Maaku 15:42-47; Luku 23:50-56)

³⁸ Si anyii nŋu, Zozefu inei Arimateeu í koo í təə Pilati ku jə nŋu ku nya ikui Jesu. Wee Zozefu mə məcəi Jesui, amma si asiii, domi wa ce nŋoi ine ngboi Zuifu ŋa. Nə Pilati í jeaa si. Na ŋəi í jə Zozefu í koo í nya ikui Jesuu. ³⁹ Nikodemu iyi í bə bi Jesu idū gə wo, í si Zozefu. Nə wa mu tulare dimi ikā ikā minji, akā mirui à ya kpoo, akā mə aloe. Kuwoe í to zakai kilo kuntaa. ⁴⁰ Ine minji ŋau à so ikui Jesu à woo do jaee fūfū gə ŋa nə à fāsi tulareu. Si dəənei Zuifu ŋa beɛbei à ya ce bii à waa si iku. ⁴¹ Lambo gə í wa tengi bii à kpakpa Jesu si jŋi nəu. Si inə lambou à gbe isai kuta gə be kù kpe titā, nə a kù si ine gə si be. ⁴² Bei à koo à si Jesu si na iyi í jə tengi be kù jŋi, nə à bi a suu gbāa gbāa hee aŋəi kusimiu ku maa to wa.

20

Bale ngbe

(Cə Matie 28:1-8; Maaku 16:1-8; Luku 24:1-12)

¹ Aŋə amaazuma daadaakə waati iyi iju kù má sāa sāa, ŋəi Maari inei Madalau í bə bi baleu. Nə í ba wee à tale kutau hai ande baleu. ² Nəi í sei í bə bi Siməə Piɛɛ do bi məcə iyi Jesu í bi jiidau, í sə ŋa í ni, à nya ikui Lafɛɛ hai inə bale nə a kù mà bii à dasi.

³ Nəi Piɛɛ do məcəu à fita à bə bi baleu. ⁴ Aŋa minji fei à sei aŋə, amma məcəu í sei í cua Piɛɛ, nŋui í tako í to bi baleu. ⁵ Nə í bate í nante si baleu, nə í ye jaee ŋau wa jile, amma kù lə. ⁶ Nəi Siməə Piɛɛ wa baa do

anyi. Iyi í to wa nò í lò inò balèu. Nò í yé jaæ ηau wa jilè,⁷ do mango iyi à tako à ðìò irièu. Amma mangou kù waa jilè inya akā do jaæ ηau, wa woi ikpa akā.⁸ Nòì m̀c̀c̀ iyi í tako í to bi balèu, nηu m̀c̀c̀ í l̀. Iyi í yé mii ηau nò í dasi naanè.⁹ M̀c̀c̀ ηau a kù tako a kù gb̀ yaasei kuk̀ai idei Ilaaã wo iyi í ni kù nè bei á ce iyi Jesu kù jì hai si balè.¹⁰ Nòì m̀c̀c̀ ηau à sinda à b̀ kpasẽ.

Jesu í tusea Maari inei Madalau arae

(Cò Matie 28:9-10; Maaku 16:9-11)

¹¹ Amma Maari wa leekì waduude k̀k̀ai balèu wa kpata. Si bei wa kpatau ὴi í bate í nante inò balèu.¹² Nò í yé amaleka minji g̀ ηa à waa dasi nyau f̀f̀f̀ à waa buba tengi bii ikui Jesu wa sũ wo, inè akā ikpa iri, inè akā m̀ ikpa kute.¹³ Nò à beèè à ni, abooyi, na mii í ce ì waa kpata. Nòì í je nηa í ni, à so ikui Lafẽem hai ihèi nò n kù mà bii à dasiè.

¹⁴ Iyi í f̀ beèbe í tã, ὴi í sinda nò í yé Jesu wa leekì bè. Amma kù mà mà Jesui.¹⁵ Nòì Jesu í beèè í ni, abooyi, na mii í ce ì waa kpata. Yooi ì waa dè. Nòì Maari í tamaa bei woo degbe lamboui. Nòì í s̀ò í ni, m̀k̀c̀yi, bii aẁi ì soo, s̀m bii ì jil̀ò n koo n soo.¹⁶ Nòì Jesu í ni, Maari. Nòì Maari í sinda siè í s̀ò do feèi Ebèè í ni, Rabuni, waat̀ Mèetu.

¹⁷ Nòì Jesu í s̀ò í ni, j̀m, maà lum, domi n kù b̀ lele bi Baam titã. Amma b̀ bi m̀c̀m ηa, s̀ ηa i ni ò wa n b̀ bi Ilaaã. Nηui í je baam, nò í je baai inè m̀.

¹⁸ Nòì Maari inei Madalau í koo í s̀ m̀c̀c̀ ηau í ni nηu í yé Lafèè. Nò wa sisi nηa ide iyi Jesu í s̀ò.

Jesu í tusea m̀c̀c̀è ηa arae

(Cò Matie 28:16-20; Maaku 16:14-18; Luku 24:36-49)

19 Ajo amaazumau iyi ale í le n̄oi m̄oc̄o ηau à t̄ot̄o si ile ḡo n̄o à s̄ak̄o gambou domi à waa ce n̄oi ine ngboi Zuifu ηau. N̄oi Jesu í faata wa í leek̄i si anini n̄ηa. N̄o í s̄o ηa í ni, laakai ku s̄u ku w̄ee n̄ηe.

20 Iyi í s̄o ηa beebe í t̄a n̄oi í nyisi ηa aw̄e ηa do kpakpaa cingaeu. N̄o in̄oi m̄oc̄o ηau í d̄s̄ iyi à ye Laf̄e.

21 N̄oi Jesu í s̄o ηa má í ni, laakai ku s̄u ku w̄ee n̄ηe. Si bei Baaba í bem wa, beebe m̄oi amu m̄o ñ be ηe.

22 Iyi í f̄o beebe í t̄a n̄oi í fufu ηa í ni, i gba Hundei Ilaās̄ ηa. 23 Ine iyi ì kpa idei dulum d̄ee ηa, Ilaās̄ m̄o á kpaai. Ine m̄o iyi ì ni dulum nd̄ee í je idei irie ηa, laf̄e á maa w̄eeð nd̄eei.

Jesu do Tomaa

24 Wee Tomaa ine ak̄ai m̄oc̄o maateeji ηa iyi à ya kpe Sik̄au k̄u wa in̄o n̄ηa si waati iyi Jesu í naa si ηau.

25 N̄oi m̄oc̄o ηa iyi à gbeu à s̄o à ni, à ye Laf̄e. Amma Tomaa í s̄o ηa í ni, n̄o n̄ k̄u ye agbei ponti ηau si aw̄e ηa n̄o n̄ k̄u dasi amaaw̄m si agbei pontiu n̄o n̄ k̄u dasi aw̄m si dalai jujui kpakpaa cingaeu n̄ kaa n̄ dasi naane pai.

26 Zakai azuma ak̄a má à t̄ot̄o má si in̄o ile. Tomaa í wa in̄o n̄ηa. N̄o à cimbo gambo ηa. Amma Jesu í faata si anini n̄ηa wa má n̄o í ni, laakai ku s̄u ku w̄ee n̄ηe. 27 N̄o í s̄o Tomaa í ni, c̄o aw̄m ηa n̄o i dasi amaaw̄e si be. Naad̄ aw̄e wa má i luò cingam. J̄o sika sikau be, dasi naane. 28 N̄oi Tomaa í jeaa í ni, aw̄oi ì je Ās̄ Laf̄em. 29 N̄oi Jesu í s̄o í ni, deb̄ei ì dasi naane si na iyi í j̄ò ì yem, ma irei. Ilu in̄o did̄s̄ ηai ine ηa iyi a k̄u yem n̄o do n̄ηu fei à dasi naane.

Mii iyi í j̄ò à k̄o tiau ih̄e

30 Maamaake nkpoi Jesu í ce má si wajui m̄oc̄e ηa iyi a k̄u k̄o si tiau ih̄e. 31 Amma ide iyi ih̄e ηai à k̄o ku

ba i dasi naane ηa iyi Jesui í je Kirisi Amai Ilaaḍ ku ba naane iyi ì dasie ηau ku jò i ba kuwεε hai tā ηa.

21

Jesu í tusea mḁcḁ mεεje gḁ ηa arae

¹ Si anyii nηu, Jesu í nyisi arae bi mḁcḁe gḁ ηa má kəkai tenku iyi à ya kpe Tiberia. Do yaase bei í nyisiḁ arae wee. ² Simḁḁ Pιεε do Tomaa iyi à ya kpe Sikāu do Natanieli inei Kana si ilei Galilee do amai Zebedee ηa do mḁcḁ minji mmu gḁ ηa má, aηa fei à wa inya akā be. ³ Nḁi Simḁḁ Pιεε í sḁ ηa í ni, ñ wa n bḁ cḁcḁ. Nḁ à ni, aa ka siε.

Nḁ à fita gbakā à lḁ akai inyi gḁ idū à ne. Amma idū aḁḁ nηu a kù mu nkāma. ⁴ Iyi iju wa bḁ ku má, ηḁi à ye Jesu wa leekī itii tenkuu be, amma a kù mà mà nηui. ⁵ Nḁi Jesu í bee ηa í ni, iηe awaasū ηau be, i kù mu nkāma ηa de. Nḁi à ni, aawo. ⁶ Nḁi í sḁ ηa í ni, i dasi taaḁ nηe inḁ inyi do ikpa awḁ nηei akai inyi, aa mu cεε ηa. Nḁ à sḁ taaḁ nηa inḁ inyi nḁ à mu cεε hee à mḁngḁ ku faa wa. ⁷ Mḁcḁ iyi Jesu í bi jiidau í sḁ Pιεε í ni, Lafεε mbe.

Iyi Simḁḁ Pιεε í gbḁ iyi Lafεei, ηḁi í dasi ibḁe domi basii í wεε wo. Nḁ í dasi inyi wa bḁ bi tεε. ⁸ Amma mḁcḁ ηa iyi à gbeu à to wa ice do akai inyi, à waa fa taaḁ nηa iyi í kḁ do cεεu. Kujī nηa do ice kù re mεetu cīḁ. ⁹ Iyi à kita wa ile nḁ à ye ina nyenyε gḁ be cεε wa banda si, nḁ pεε wa jile be. ¹⁰ Nḁi Jesu í sḁ ηa í ni, i naaḁ cεε gḁ ηa iyi ì mu wa nsei u ηa.

¹¹ Nḁ Simḁḁ Pιεε í koo í lḁ akai inyi nḁ í fa taaou wa ile. Taaou í kḁ do cεε nla ηa. Kukpḁ nηa í to cīḁ do ciitaa do mεeta. Do iyi í kpḁ bεεbe fei taaou kù ga.

¹² Nḁi Jesu í sḁ ηa í ni, i naa i nya sḁnda ηa. Nḁ baa

mɔcɔ akã kù jε ku beε ku ni, awɔi yoo, domi à mà iyi Lafěei. ¹³ Nɔi Jesu í koo í so p̄εu do c̄εu í na ηa.

¹⁴ Ise gbεetasiaei mbε bei iyi Jesu í nyisi mɔcɔε ηa arae hai waati iyi í j̄i hai si bale.

Jesu do Piεε

¹⁵ Iyi à nya sɔnda à tã ηɔi Jesu í bee Simɔɔ Piεε í ni, Simɔɔ amai Zãa, ì bim í re ine ihɔ ηa? Nɔ Piεε í jεaa í ni, oo Lafěε. Ì mà iyi ñ biε. Nɔi Jesu í sɔɔ í ni, gbɔa ama angudãm ηa. ¹⁶ Nɔ í beε má ise gbeejisia í ni, Simɔɔ amai Zãa, ì bim? Nɔ Piεε í jεaa í ni, oo Lafěε. Ì mà iyi ñ biε. Nɔi Jesu í sɔɔ í ni, gbã angudãm ηa. ¹⁷ Nɔ í sisi í beε má ise gbεetasia í ni, Simɔɔ amai Zãa, ì bim? Nɔ inɔi Piεε í fɔ do si bei í beε ise gbεetasia í ni, ì bim? Nɔi Piεε í jεaa í ni, Lafěε, ì mà fei ndεε, ì mà kam kam iyi ñ biε. Nɔ Jesu í sɔɔ í ni, to, gbã angudãm ηa. ¹⁸ Ntɔ ntɔ ñ wa n s̄ei, waati iyi ì wεε awaasũ ì ya ðia arae wondo nɔ i bɔ bii ì bi. Amma bii ì naa ì gbo, aa te ikpaei nɔ ine gɔ ku ðie nɔ ku bɔðe bii i kù bi. ¹⁹ Do ideu bei Jesu í fɔ yaase bei Piεε á na ku ku ku nyisiò amboei Ílaaɔ. Iyi í fɔ beεbe í tã nɔ í sɔɔ í ni, toom wa.

Jesu do mɔcɔ iyi í bi j̄iida

²⁰ Nɔi Piεε í sinda, nɔ í ye mɔcɔ iyi Jesu í bi j̄iidau wa naa do anyi ηηa. Mɔcɔu ηηui í tako í gbesi gendei Jesu waati iyi à waa jε í beε í ni, Lafěε, yooi á zambaεu. ²¹ Iyi Piεε í ye mɔcɔu ηɔi í bee Jesu í ni, Lafěε, mɔkɔu ih̄ε mɔ ni, beirei ti ηηu mɔ á ye. ²² Nɔi Jesu í jεaa í ni, baa bii ñ bi n j̄ò ku maa wεε hee n koo n nyiò wa mái, iwoi í yeε. Awɔ de, toom wa. ²³ Nɔi laabaau i ideu í fangaa si inɔi woo dasi Jesu naane ηau à be ni mɔcɔu kaa ku. Amma Jesu kù ni kaa ku,

n̄ɲu de í ni, baa bii ñ bi n jò ku maa wεε hee n koo n nyiò wa mái, iwoi í yεε.

²⁴ Mɔcɔ iyi Jesu wa fãau amu Zãai. Nɔ amu takam nii ñ wa n jε sεedai ide ŋau, amu iyi n kɔ tiau ihẽ, à nɔ à mà iyi sεedam í jε ntɔ.

Iri kukpai tiau

²⁵ Mii nkpɔ nkpɔ í wεε má iyi Jesu í ce. Bii í jε à kɔ fei ndεε akã akã, n kù tamaa mà andunyau ihẽ á to ine ŋa a ba bii aa jilε tia ŋa iyi aa kɔ ŋau fei.

Akabuu Titõi Idei Ilaaᵔ Monkole New Testament

copyright © 2006 SIM International

Language: Monkole (Mokole)

Translation by: SIM International

Monkole, Akabuu Titõi Idei Ilaaᵔ

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 2006.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

596bf1bc-1348-53da-8787-98c1d2a18282